SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - -
Europoje ir kitose šalyse -

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais reikia kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
Telephone Englewood 9611

"Tėvynė" 307 W 30th st

DRAUGAS
KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States - - - $2.00
Foreign Countries - - - $3.00

ADVERTISING RATES ON APLICATION

All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
Telephone Englewood 9611

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} V. CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 30 D. SAUSIO (JANUARY) 1913 M. No. 5

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

REVOLIUCIJA TURKIJOJ

Nazim Paša užmuštas

JAUNATURKIAI VĖL PAĖMĖ VIRŠŲ

Karė eis toliau. Turkai jieško paskolos 10 milijonų dolerių. Anglijos moterįs negaus balso politikoje. Rumunija rengiasi karėn. Karė tarp Perų ir Bolivijos.

Jaunaturkių geležinė ranka. Konstantinopolyje karės stovis.

Jaunaturkių valdžia užtikrinta. Enver Bey yra revoliucijos karžygys. Konstantinopolyje tapo apskelbtas karės padėjimas. Zekki Paša paskirtas viršiausiuoju karės teismo galva. Jis spręs apie paskirių žmonių teises. Enver Bey'aus kareiviai suėmė 193 sultono šaliminkus. Be ko buvo pasklydęs gandas, buk Turkijoje tapusi apskelbta respublika. Tarp suimtųjų randasi buvusis vidaus dalykų ministeris. Areštai tęsiasis toliau. Kalėjimai jau pilni. Daboja jų stiprios kareivių sargybos.

Turkai jieško 10 milionų dolerių pasiskolinti.

Nauja turkų vyriausybė jieško pasiskolinti 10 mil. dol. iš Vokietijos tolesniam karės varymui. Rusijos paminitinys Ryme Krupenskis išsitarė, kad nėra abejonės, jog karė Balkanuose busianti atnaujinta. Rusija turi savo laivyną Juodosiose marėse surengtą. Jisai gali bent dieną but pasiųstas į Konstantinopolį. Jei karė bus atnaujinta, graikai ketina prasiveržt pro Dardanėlus ir stoti pagelbon bulgarams. Konstantinopolyje einą dideli prisirengimai prie karės.

Rumunija spiria Bulgariją.

Rumunija ketina pasiųsti bulgarams ultimatumą. Kaip žinoma, rumunai reikalauja sau Silistrijos ir dik toko ploto žemės prie Juodųjų marių. Rumunijos vyriausybė užsisakė daug sunkių kanuolių pas Kruppą. Daugiau amunicijos ir ginklų užsakyta Belgijoje.

Karė tarp Peru ir Bolivijos?

Peru laikraščiai rašo, kad nebusią galima išvengt karės tarp Peru ir Bolivijos. Bolivija butinai norinti turėti portą prie Romiojo okeano.

Moterįs pralaimėjo Anglijoje.

Sir Edward Gray įnešė prie balsavimo reformos Anglijoje pataisą, kad balsas butų duotas taip-pat moterims. Bet pirmininkas Lowther atmetė pataisą, sakydamas, kad jinai taip permaino visą įnešimą. jog reikia taisyt naują įnešimą. Tuo budu Anglijos moterįs gal dar negreitai gaus balsą politikoje.

Ar Kynai pasiliks respublika?

"Americos" korespondentas iš Kynų M. Kennelly, rašo, kad Kynai vargiai beužsiliks respublika. Respublika yra vakarų civilizacijos vaisius, bet kyniečiai, amžiais prislėgti ir išnaudojami, neturi jokio supratimo apie brolybę, laisvę ir lygybę. Revoliucija buvo sukelta saujalės idealistų ir svajotojų, o jei žmonės ją palaikė, tai dėlto, kad norėjo nusikratyti svetimu, žiauriu jungu. Kynai dabar tik respublikos vardą tenešioja. Ten nėra nei konstitucijos, nei parliamento nei atsakomos valdžios. Kiekviena provincija gyvena pati sau. Doklių, be kurių negalima užlaikyt valdžios mašinerijos, niekas nemoka. Iždas tuščias ir jį pripildyt tegali vien paskolos iš svetur. Korespondentas sako, kad greičiausiai bus įsteigta nauja dinastiją, kuriai pradžią duos Juan-ŠiKai.

Pertraukė taikos tarybas.

Sausio 27 d. Balkanų talkininkų atstovai pranešė turkų įgaliotiniams, kad jiems nusibodo klausyties vienų ir tų pačių daiktų, ir apreiškė, kad jeigu turkai nepasiulys nieko nauja, tai tarybos bus pertrauktos. Laukiama karės atnaujinimo.

Enver Bey yra lenkas.

Turkijos revoliucijos karžygiu yra Enver Bey ir atsižymi dideliais kariškais gabumais. Jis yra lenkų kilmės, ir jo tėvukas vadinosi dar Borzyckiu. Jis pasižymėjo paskutinėje karėje tursu savo kareiviais per tyrkų su italais ir prasiveržė laukius į Derną.

Tečiau nors Enver Bey yra gabus ir energingas, bet vis dėlto negali užstoti Nazimo Pašos, kurs mokėjo organizuoti kareivius.

MEKSIKO.

Netoli nuo Juarez'o valkiojasi gauja revoliucionistų, kurie suardė geležinkelį Mexican Central už kelių mylių nuo miesto. Tuos revoliucionistus vyriausybė laiko paprastais plėšikais ir banditais.

Caras dovanojo černogorams kukuruzos.

Caras nusiuntė Černogorijos kareiviams du milionu kilogramų kukurizinių miltų. Šitoje valandoje dovana buvo labai reikalinga.

Tarnų straikas New York'e.

Viešnamių tarnų straikas New York'e atsižymi riaušėmis. Straikininkai daro demonstracijas prieš didelius Hotelius: Holland, Ritz-Carlton, Knickerbocker ir kitus.

Friedmann'o vaistai prieš džiovą negelbsti.

Neseniai pasklydo po pasaulį žinia, kad Berlyno daktaras F. Friedmann'as išrado vaistą prieš džiovą. Daugelis amerikiečių išvažiavo į Berliną gydyties. Tečiau pasirodė, kad vaistas negelbsti. Gydytojai nepasitiki nauju išradimu.

Anglijos sufragistės keršija.

Nupuolus parliamente įnešimui duoti moterims lygias teises su vyrais, Anglijos sufragistės, vadovaujant Pankhurst'ienei, pakeršijo, kad pradėsiančios karę įvairiais nepatogiais budais: langų daužymu ir tt. Sylvia Pankhurst rasta šv. Stepono salėje besirengiant sunaikint didelį paveikslą. Policija labai saugoja, kad sufragistės nedarytų daug pragaišties.

Briand'as apalpo.

Francijos premieras Aristide Briand, po ilgesnės kalbos parliamente, apalpo. Priežastis — nusidirbimas ir pailsimas. Pavojaus nėra.

Pastaruose rinkimuose prezidento rekia pažymėti, jog vienu kandidatu buvo kunigaikštis Viktoras Napoleonas (iš Bonapartų giminės), tečiau negavo nei vieno balso.

Vengrų social demokratai rengiasi prie straiko.

Kaipo protestą prieš naują rinkimų įstatymą, Vengrijos social demokratai rengia visuotinį straiką. Tečiau menama, kad geležinkeliečiai neprisidės prie straiko.

Kova Filipinuose

Ant Jolo salos Morai yra sukilę prieš amerikiečius Praeitą savaitę jie užpuolė su ragotinėmis ir lankais ant Amerikos kavalerijos. Ištiko ilgesnis mušis. Amerikiečiai užpuolikus išvaikė, bet patįs irgi nukentėjo: vienas tapo užmuštas, šeši sužeisti.

Duoda milioną dolerių už išgydymą.

Berlino daktaras Friedmann, kurs giriasi išradęs vaistą prieš džiovą, atvažiuos į New York'ą 5 vasario. Jis nori gaut milioną dolerių. Tiek pasiulijo Aetna National bankos prezidentas Charles E. Finley tam, kurs išgydys jo žentą Rex Lee Paris'ą. Žentas serga džiova. D-ras Friedmann turės išbandyti savo vaistų ant kelių kitų ligonių.

Vyrai kalti už moterų nupuolimą.

John D. Rockefeller, jaunesnysis, betyrinėdamas prostituciją Amerikoje, priėjo prie įsitikinimo, kad vyrai iš nepalyginamai didesnės dalies yra priežastim, kad randame tiek daug nupuolusių moterių. Vyrai varo didelį gešeftą iš prostitucijos.

Kuboje moterįs nevažiuoja laidotuvėsė į kapines. Jos yra labai nervingos, kad apalptų, leidžiant kuną į duobę.

Kuboje nėra nuodingų žalčių.

Kas tau skauda, širdele?

NORI, KAD STRAIKO PRIEŽASTIS BUTŲ IŠTIRTOS.

SIUVĖJŲ STRAIKAS PASIBAIGS?

Padegėjų trustas. Bryan'as užsienių reikalų ministeriu. Potvyniai.

Kongresas tyrinės siuvėjų straiko priežastis?

Kongresmonas V. Berger įnešė kongresui, kad paskirtų komisiją ir ištirtų siuvėjų darbo sąlygas. Jis pasakė, kad siuvėjai yra verčiami dirbt nesveikose dirbtuvėse, kad užkrečia drapanas džiovos ir kitokių limpamųjų ligų mikrobais. Siuvėjos uždirba tiek mažai, kad verčiamos esti atsiduoti paleistuvystei, ir tt.

Ateivių bill'ius priimtas kongreso.

Žemesnysis kongreso bustas priėmė diduma 166 balsų prieš 77 pataisytąją bill'ių apie ateivius. Nuo ateivių bus reikalaujama,, kad mokėtų skaityti ir rašyti, bet jau nebus reikalaujama, kad turėtų nuo savo valdžios paliudijimą, kad yra geri žmonės. Tikima, kad bill'ius šitokioje formoje pereis ir per senatą.

Maistas eina brangyn.

Praeitą spalių mėnesį valgomieji daiktai buvo beveik 8% brangesni, nekaip tuo pačiu laiku 1911 m. Tik vienas cukrus buvo pigesnis; taip-pat airių bulvės nupuolė nuo 35 centų iki 25 centų už saiką. Sako, kad pavasaryje mėsa taip pabrangsianti, kad vargingesnieji žmonės negalėsią visai jos pirkties.

Persiskyrimas — pragaištis milionams.

Illinois komisija įvedimui vienodų įstatymų apie moterystę ir persiskyrimus susirinko aną dieną Chicagoje teisėjo M.A. Kavanagh kambariuose ir apskelbė, jog persiskyrimai neša didžių didžiausią pragaištį milionams nekaltų žmonių. Perniai (1912 m.) buvę apie 100,000 persiskyrimų, kurie suardę apie 2,000,000 namų taip, lyg butų ištikęs be galo didelis gaisras. Kitokios išeigos iš liudno padėjimo nėsą, kaip tik reikalauti, kad Washington'o vyriausybė prižiurėtų visus moterystės klausimus.

Debs stovi po kaucija.

Buvusis kandidatas į Suv. Valst. prezidentą E. Debs tapo pastatytas po $1000 kaucijos. Jį kaltina už papirkimą liudininko byloje prieš socialistų laikraštį "Apeal to Reason".

Straikas pasibaigs?

Iš New York'o ateina žinia, kad didelis siuvėjų straikas netrukus užsibaigsiąs. Darbininkai laimėsią. Dirbsią tik 52 valandas savaitėje. Mokestįs busiančios pakeltos nemažiau, kaip 1 dol. savaitėje. Kas neuždirbdavo 12 dol. savaitėje, tie gausią pakelt 10%; kitiems darbininkams busią pakeltos mokestįs 7½% ir 5%.

Bryan'as bus galva Wilson'o kabineto.

Praeitą sekmadienį paskelbta, jog užsienių reikalų ministerium Wilson'o kabinete busiąs paskirtas William Jennings Bryan, žinomas demokratų vadovas. Amerikoje užsienių reikalų ministeris yra svarbiausias asmuo po prezidento. Dabar renkami kiti ministeriai. Spėjama, kad justicijos ministeriu busiąs A. M. Palmer iš Wilkes-Barre, Pa. Palmer buvo seniau kongresmanu.

Potvyniai.

Didelės upės: Mississippi, Ohio ir Cumberland vis dar tebėra išsilieję. Blogiausiai yra ties Beulah, Tennessee. Medvilnių augintojams busią nuostolių apie 4,000,000 dol. Traukiniai negali eiti. Žmonės kenčia daug vargo.

Nebus taikos teismo su Anglija.

Suv. Valstijos užsienių reikalų ministeris Knox davė žinią Anglijos vyriausybei, kad Amerika neturi ko duot trečiųjų teismui kas dėl Panamos kanalo. Amerikos laivai, esą, bus perleidžiami kanalu dykai, bet tie laivai neplauks į svetimas šalis ir tokiu budu nekenks nei kiek Anglijos vaizbai. Perleidimas savųjų laivų dykai kanalu esąs Amerikos naminis reikalas, ir Anglija neprivalanti į jį kišties

Padegėjų trustas.

Išėjo aikštėn, jog Amerikoje gyvuoja padegėjų trustas. Įvairiuose miestuose susitarę žmonės padegdavo namus ir išrinkdavo iš apdraudos kompanijų pinigus neteisingai. Tuo budu apdraudos kompanijos tapo apgautos ant kokio miliono dolerių. Suimta padegėjai New Yrk'e, Chicagoje ir kituose miestuose.

Lekcija ir Evangelija

UŽGAVĖNIŲ NEDĖLIA.

Lekcija. — I Kor., XIII, 1—13. — Broliai: Nors kalbėčiau žmonių ir angelų liežuviais, o meilės neturėčiau, stojausi kaipo varis žvangąs arba cimbolai skambantįs. Ir nors turėčiau pranašystę ir žinočiau visas paslaptis ir visą mokslą, ir nors turėčjau visą tikėjimą, taip jog kalnus perkelčiau, o meilės neturėčiau, nieks esu. Ir nors išduočiau pavargelių penėjimui visus mano turtus, ir nors paduočiau mano kuną taip, kad degčiau, nieko man nepadės. Meilė yra kantri, yra maloninga. Meilė nepavydi, nedaro pikto, nepasipučia; nėra išsikelianti, nejieško kas savo yra, negalvoja pikto; nesidžiaugia iš neteisybės, bet džiaugiasi iš tiesos; viso vilisi, viską iškenčia. Meilė niekados neprapuola, nors pranašystės nieku bus paverstos. Nes per dalį pažįstame ir per dalį pranašaujame. Bet kad ateis, kas tobula yra, išnyks kas per dalį yra. Kad buvau mažutėlis, kalbėjau, kaipo mažutėlis, galvojau kaipo mažutėlis. Bet kad stojausi vyru, išnaikinau, ką turėjau mažutėlio. Dabar regime veidrodyje, prilyginime, bet tada veidu į veidą. Dabar pažįstu per dailį, bet tuo metu pažįsiu, kaip ir pažintas esu. O dabar pasilieka: tikėjimas, viltis, meilė, tos trįs, o iš tų yra didesnė meilė.

Evangelija.—Mat. XVIII, 31-43—Anuomet paėmė Jezus dvyliką ir tarė jiems: Štai einame į Jeruzolimą, ir išsipildys vis, kas yra pranašų parašyta apie žmogaus sunų. Nes bus išduotas stabmeldžiams, ir bus apjuoktas ir nuplaktas ir suspiaudytas. O nuplakę užmuš jį, o trečioje dienoje kelsis iš numirusių. O anie iš tų daiktų nieko nesuprato, ir buvo tas žodis nuo jų pridengtas, ir neišmanė apie ką kalbėjo. Ir stojosi, kad prisiartino prie Jericho, sėdėjo nekuris aklas pagal kelią elgėtaudamas. O kad išgirdo minią praeinant klausė, kas tai butų. Ir pasakė jam, jog Jezus Nazarėnietis praeina. Ir sušuko, tardamas: Jezaus Dovido sunau, susimilk ant manęs. O kurie pirma ėjo, barė jį, idant tylėtų. Bet jis tuo labiau šaukė: Dovido sunau, susimilk ant manęs. O Jezus pristojęs liepė jį atvesti pas save. O kad prisiartino, klausė jo, tardamas: Ką nori, kad tau padaryčiau? O jisai atsakė: Viešpatie, idant regėčiau. O Jezus jam tarė: Regėk, tavo tikėjimas tave sveiku padarė. Ir tuojau praregėjo ir ėjo paskui garbindamas Dievą. O visi žmonės, regėdami, davė garbę Dievui.

KRIKŠČIONIES TIKĖJIMAS IR MOKSLAS.

Pirmoji krikščionies priedermė yra tvirtai tikėti į Jezaus Kristaus mokslą.

Mums reik tikėti į visą Kristaus Mokslą, tai yra, į tą viską į ką Katalikų Bažnyčia tiki ir ko ji mokina.

Todėl netiesa yra sakyti, kad užtenka tikėti tik į tą, kas kam patinka katalikų moksle; arba kad yra daugiau nei kaip vienas tikras tikėjimas; arba kiekvienas gal buti išganytas savo tikėjime ir savo atskaloje. Nes vienas tik tėra Dievas, vienas Jezus Kristus, kuris tik vienos Evangelijos mokino ir vieną tik Bažnyčią įsteigė. Ir bus, pasakė Jezus, vienas avininkas ir vienas piemuo; ir vėl: "Kas Bažnyčios neklauso, tebunie kaipo pagonas ir muitininkas".

Tataii šitokia yra tiesa: **be Bažnyčios nėra išganymo**; tai yra, kad niekas negal buti išganytas kas pažinęs Bažnyčią, nenori jos klausyti.

Antroji krikščionies priedermė yra tai pažinti savo tikėjimą, krikščioniškąjį mokslą.

Kas dėl pažinties laipsnio, krikščioniškasis mokslas skiriasi į dvi dali: pirmoji dalis yra butinai reikalinga žinoti, antroji yra naudinga žinoti; nes nors į visą krikščioniškąjį mokslą mums reik tikėti, tečiaus nėra prievartos visas tikėjimo tiesas smulkmeniškai žinoti.

Dalis, kuris apima tiesas butinai reikalingas krikščioniui žinoti, vėl skiriasi į dvejopos rųšies tiesas: vienos — butinai reikalingos žinoti kaipo išganymo įrankis, kitos — kaipo prisakymas.

Kaipo išganymo įrankis šios keturios tiesos yra butinai reikalingos žinoti: 1. Jogei yra vienas Dievas. 2. Jogei yra trįs dieviškieji Asmens, butent, Dievas Tėvas, Dievas Sunus, Dievas Šv. Dvasia. 3. Jogei Dievas Sunus, Antrasis Švč. Trejybės Asmuo, dėl musų išganymo stojosi žmogumi, kentėjo ant kryžiaus, mirė ir iš numirėlių atsikėlė. 4. Jogei Dievas geriems atlygįs, o piktus nubaus; arba kitaip tariant, jogei turime nemarią dušią ir yra dangus atlyginimui teisųjų r pragaras amžinam nubaudimui nelabųjų, kurie be atgailos miršta.

Tiesos, kurios yra reikalingos išganymui kaipo prisakymas yra šios: 1. Tėve musų, arba Viešpaties malda. 2. Sveika Marija arba Aniuolo pasveikinimas. 3. Tikiu į Dievą Tėvą arba Apaštalų sudėjimas. 4. Dievo ir Bažnyčios prisakymai. 5. Sakramentai, bent tie kuriuos kiek vienam reik priimti. 6. savo luomo priedermės.

Toji vėl dalis, kurią naudinga yra krikščioniui žinoti talpina savyje viską, ko Bažnyčia mus mokina, virš tiesų butinai išganymui reikalingų. Tas mokslas yra naudingas dušiai, kaipo gerovė ir turtai naudingi kunui; jis apšvieči protą, ramina ir stiprina širdį, galingą suteikia pagelbą ištesėti krikščioniškame gyvenime.

Galima, apskritai, pasakyti, juo kas geriau pažįsta savo tikėjimą, juo labiau jį myli ir juo geriau jį užlaiko.

Tikėjimo mokslo nežinojimas yra visų nusidėjimų priežastis, o ypač bedievybės. Žmogus nedoras burnoja priešai tą, ko jis nežino ir šios dienos nedorybių didžiausia parama yra tai krikščioniškojo mokslo stoka. Žmogus neišlavintas priderančiai krikščioniškame moksle išsistato ant didžiausio pavojaus — prarasti tikėjimą. Šios pastarosios teisybės pavyzdžius męs, deja, šiandien labai tankiai matome.

Tad broliai stengkimėsi įgyt tikėjimo mokslą ir suteikti jį tiems, kurie puo mus priklauso. Budai to mokslo įgijimui yra šie: klausyti pamokslų savo klebonų, skaityti geras knygas, melsties ir apmąstinėti; vaikams gi, katekizmo mokslas ir vaikščiojimas mokyties į katalikiškąsias mokyklas. **S.**

Katalikiškos Žinios

Lietuviškas pamokslas Kijeve. Gruod. 6 (19) d. 1912 m. Kijevo lietuviai išgirdo pirmu sykiu pamokslą savo gimtoje kalboje. Sakė jį atvažiavęs iš Žitomiriaus kun. Bridžius. Dar 1910 m. Kijevo lietuviai moksleiviai meldė šv. Mykalojaus bažnyčios klebono kun. Žmigrodzkio, kad parupintų jiems kunigą, kurs galėtų sakyti pamokslą lietuviškai. Buvo tuomet surašytas prašymas, po kurio buvo surinkta apie 300 parašų. Tečiau prašymas nepasiekė vyskupo, nes eidamas per rankas, pateko vienam farmacentui, kurs tuojau išvažiavo į Lietuvą ir prapuldė kažinkur dokumentą. Kitais metais šis klausimas tapo pajudintas išnaujo. Šv. Mykalojaus parapijos klebonas patarė kreipties su tuo reikalu pas dekaną. Deputacija net du kartu vaikščiojo pas dekaną, bet šis griežtai atsakė, kad jeigu lietuviai nori turėt sau kunigą, lai patįs jį ir užlaiko. Togi lietuviai negali padaryt, nes jų yra permaža.

Tečiau perniai prieš adventą tapo paskelbta iš sakyklos, kad bus lietuvis šv. Mykalojaus atlaiduose ir pasakys lietuvišką pamokslą 9 val. ryte. Paskirtą valandą lietuvių prisirinko nemažas burelis ir visi džiaugėsi, išgirdę gražų pamokslą. Pamokslininkas sakė, kad jis niekados nesitikėjęs prabilti lietuviškai Kijeve. Klausytojų džiaugsmas didelis. Dabar lietuviai tariasi atsikviesti keletą sykių per metus lietuvį kunigą.

("Viltis)

Pagerbė kardinolą. Naujuose metuose nemažiau, 1200 žmonių visokio amžiaus ir visokių tikėjimų susirinko į kardinolo Gibbons'o namus atiduoti bažnyčios kunigaikščiui garbę. Pirmutinis, kursai suteikė kardinolui naujamečius pasveikinimus, buvo liuteronų pastorius A. F. Sterger. Kardinolas šnekėjo su juo ilgesnę valandą.

Geras sumanymas. Labai naudingą sumanymą sugalvojo kun. F. S. Butten, Cleveland, Ohio. Jis matė, kad daugelis katalikų atvažiuoja iš farmų į miestus patenka į negerą draugiją ir išklysta iš katalikybės kelio. Taigi jisai sužinojo, kokie geri katalikai priima miestuose pas savę burdingierius ir adresus išdalino po visą Ohio valstiją, kad visi žinotų, pas ką galima apsistoti atvažiavus miestan.

Į vienuolyną. Gruodžio 17 (30) 1912 m. išvažiavo į Kretingos vienuolyną Mažeikių klebonas, kun. Meškauskis. Atsisveikinimas su parapijiečiais buvo labai graudus. Žmonės balsu prižadėjo mylėti Dievą, bažnyčią ir skleisti blaivybę.

Kun. Lemkuhl, gaersus teologas, susilaukė 50 metų kunigystės ir šventė tą dieną Valkenburg'o vienuolyne, Vokietijoje. Jis gimė Hogan'oje, Vestfalijoje 1834 ir tapo įšventintas ku- "Theologia Moralis" tapo nigu 1862 metuose. Jo garsi parašyta 1883 m.

KORESPONDENCIJOS.

BROOKLYN, N. Y.
New York'o apskričio rubsiuvių straiko atbalsiai.

Į kurį tik nepažvelgsi laikraštį, žėdname patėmysi apie visuotinį rubsiuvių straiką. Straikuojančių suvirš du šimtu tukstančių asmenų (200,000). Bet ko reikalauja straikininkai — maža kas žino. Tiesa, darbininkai reikalauja trumposnių valandų dienos darbo, reikalauja geresnio kąsnio duonos. Bet tų darbininkų reikalavimą kapitalistų laikraščiai išverčia kitokion prasmėn. Jie šaukia darbininkus maištininkais, tinginiais ir kitokais nedorėliais, o laisva valdžia sutinka darbininkus su lazdomis, kaipo kokius priešus, ir savo žiaurumą parodo visokiais budais. Gaila iš šalies bežiurint į tų tvarkos vedėjų arba dabotojų. su buože skaldančių nekaltų darbininkų galvas. pasielgimuose. Jie suiminėja ramius darbininkus tiktai užtat, kad eina pro šalį straiklaužių gyvenimų.

Argi policmonai neturi žmoniškų jausmų, pasigailėjimo pusalkių darbininkų, kurie nieko blogo nedaro, tiktai jieško sau duonos kąsnio, kad galėtų išmaitint bent kaip savo alkaną šeimyną?

Policistas, pamatęs tą laisvės kovotoją, tuojau skubinasi su lazda perskelt galvą darbininkui, arba kemša į kalėjimą tą savo draugą, tokį pat žmogų, kursai alkanas vaikščioja jau keletą dienų. Štai užėjus kryžiui bedirbantiems rubsiuviams, kad jau iš savo uždarbio negalėjo pramaitint savo šeimynų, jie 30 Gruodžio 1912 m. apleido dirbtuves. Pradžioje buvo jų 90,000 žmonių, ir kasdieną vis skaitlius kovotojų už kąsnį duonos didinasi. Straikininkai yra iš visokių tautų, bet ir musų draugų lietuvių ir lietuvaičių yra šiame straike suvirš 3000. Policija ir su musų draugais ir draugėmis pasielgia labai nesąžiningai. Štai 7 d. sausio tapo areštuota 20 merginų ir 14 merginų. Merginas nuteisė 5 dol. baudos ir 3 dienas kalėjimo. Musų liet-tės atsisakė mokėt pinigais ir visos pateko į kalėjimą, norint jųjų veidai buvo nuliudę, ir akįs pilnos ašarų, bet parodydamos savo drąsą važiuodamos į kalėjimą, uždainavo graudžiu balsu darbinikų dainas. Publikos buvo daug susirinkusios, kuri pakeldama kepures nuo galvos, ir mosuodama baltomis skepatukėmis, lydėjo musų karžyges linkon kalėjimo, ir visi murmėjo už žvairų teisėjo pasielgimą. Tą pačią dieną tapo suimta 14 vyrų, bet jų teismą atidėjo iki 23 d. sausio. Turbut stoka vietos kalėjime,, o supratama, kad ir visai kurie nekaltai areštuoti, nemokės tų 10 dol., kad ir visus juos kalėjiman vežtų..

Tai mat kokie pas mus atbalsiai. Bet iš kitos pusės mus remia darb. liaudis, nors kitų šakų darbininkai suteikia mums gerų patarimų. Matome laikraščiuose, kad jau nekuriose vietose yra renkamos aukos straikuojantiems rubsiuviams New York'o apskričio.

Ir mums rubsiuviams reikia tik vienybės, o nors sunkiai kovosime, bet vis laimėsime.

Kapitalistai rupinasi, kaip galėdami, apgavingai sukelt tarp darbininkų nesutikimų, bet vargiai to sulauks. Šiomis dienomis nekurios kompanijos išsiuntinėjo savo darbininkams laiškus, kviesdami atgal į darbą, ir pažadėdami visokių pagerinimų, bet darbininkai visai nepaiso jų tų švelnių žodžių, ir tik reikalauja pripažinimo Unijos ir trumpesnių valandų. Kapitalistai viską prižada, bet apie pripažinimą Unijos, tai ir girdėt nenori.

Tai matoma, kaip mus nori privyliot savo švelnumu. O už kelių savaičių ir vėl art ir akėt su mumis. Dabar mums pakėlia kelintą procentą, o už savaitės ir vėl mus pradės kankint. Todėl draugai ir draugės, laikykimės kiek galėdami, neklausykim tų jų neteisingų žadėjimų, neikime į darbą, nebukime straiklaužiais.

Ant kapitalistų švelnių laiškų atsakykim, jog męs esame gatavi grįžt į darbą. bile tiktai pripažinsit Uniją, ir pasirašysite po sutartim, tuomet mes visi stojame į darbą.

Presos Komitetas.
Jos. Lapinskas,
J. A Mockeviče,
W. Sibunauskas.
Antrašas 101-103 Grand St.,
Brooklyn, N.Y.

ATSIŠAUKIMAS
Brooklyn'o rubsiuvių į Visuomenę.

Brangųs tautiečiai!

Jau keturios savaitės, kaip didžiojo New York'o, Brooklyn'o ir apielinkės rubsiųviai išėjo į straiką.

Męs, nepakęsdami gyvenimo ir darbo sąlygų, o nerasdami kitokio budo iškovojimo sau didesnio kąsnio duonos, turėjome stoti į šitą sunkią kovą, į šitą straiką prieš nesąžiniškai mus skriaudžiančius kapitalistus, reikalaudami didesnio atlyginimo už savo sunkų darbą.

Ir štai dilrbtuvėje sustoja mirgėję musų rankos, nutįla užiančios mašinos ir atšąla žėrianti prosai, o liepsna straikinės kovos užsidega musų širdyse — dirbtuvės palieka tuščios.

Ir šitoj kovoj iš vienos pusės esame šimtai tukstančių vargdienių-beginklių darbininkų, kurie pasiryžę esame kovoti prieš kapitalą ir neeiti jiems pusdykiai dirbti tol, kol nebus išpildytas musų reikalavimas. Iš antros pusės, prieš mus stovi galingieji siaubunai — musų darbdaviai su dolerių milionais. Iš musų triuso jie dabar apsistatė policiją, prisamdė gaują valkatų, kad anie daužytų mums galvas. Jie išleido melagingus atsišaukimus, kad suardyti musų tarpe vienybę ir išsirupino jau uždraudimą (injunction) mums vaikščioti gatve pro jųjų dirbtuves. Beto dar jie mano parsitraukti miliciją, kuri lietų musų kraują, kaip kad liejo Lawrence'o darbininkų.

Savaitės bėga... Nors straikas pačiame sukuryje, nors skaitlius kovotojų už buvį vis ir vis auga ir nors mums širdįs dega pergalės liepsna, vienok musų spėkos jau nyksta, nes areštai nesiliauja, turtelis musų mažėja ir jaučiasi stoka mums duonos, kurios ir pirm straiko mažai teturėjome...

Todėl mieli draugai darbininkai, musų šitos kovos laimėjimas — jusų rankose! Šaukiamės prie jusų, kad ištiestumėt mums savo dešinę; šaukiasi prie jusų musų moterįs, musų kudikiai ir musų seserįs (nes visi esame kritiškame stovyje), idant sušelptumėt mus nors našlės skatikelių, o męs, per tai laimėję savo šitą sunkią kovą kada-nors atsilyginsime!

Pasiliekame su vilčia ant jusų pagalbos, Lietuvių Rubsiuvių 54—58 skryrių Straikierių Komisija:

Pirm. **Juozas Bučinskas,** 105 S. 4th St. Brooklyn, N.Y.
Sekr. **Antanas Lelis,** 625 Driggs ave., Brooklyn, N. Y.
Ižd. **Pijušas Mačys.** 120 Grand St. Brooklyn, NY.

P.S. 1) Draugai, siųsdami aukas, Money Orderį išpirkit ant iždininko vardo, o laišką, kuriame jį mums prisiųsite, užadresuokit sekretoriui sekančiu antrašu:
Mr. Antanas Lelis
625 Driggs ave.,
Brooklyn, N. Y.

2) Musų iždininkas, draugas Pijus Mačys yra užtikrintas, nes užsistatė $800.00 kaucijos.

EDWARDSVILLE, PA.
Susiv. prakalbos.

13 sausio buvo musų miestе iškilmingas atsitikimas. Visas Centro Komitetas Sus. L. R. K. A. laikė prakalbas 8 val. vakare p. Burbos salėje.

Susirinkimo vedėju buvo vietinis klebonas kun. J. V. Kudirka. Atidarius susirinkimą, musų jaunas benas rėžė puikų kąsniuką, kad net langai drebėjo. Po to prasidėjo prakalbos. Pirmas kalbėjo vice-pirmininkas p. Tulaba iš Exteter Borough, Pa. Po jo prakalbos buvo dvi deklamacijos. Deklamavo Naraviuckiutė ir Bužiutė. Po to išėjo su prakalba p. Jaruševiče iš Boston'o, Mass. Po jo buvo vėla deklamacijos ir dainos. Deklamavo Ramanauckiutė ir Paulauckiutė, o dainavo daugelis mergaičių labai dailiai saldžiais balsėiais daineles. Trečias kalbėtojas buvo ex Sekretorius p. Krušinskas iš Brooklyn'o. Jis ilgai ir dailiai nupiešė naudą prigulėjimo į Susiv. L. R. K. A., tik apgailestavo, kodėl žmonės nemato tos naudos ir da taip neskaitlingai rašosi į musų Susivienijimą. Po jo vėla benas sudrožė porą dailių kąsnelių. Ir vėla mergaitės deklamavo: Mališauckiutė ir Bužiutė. Po deklamacijų kalbėjo dabartinis Sekretorius p. Vasiliauckas. Kalbėjo dailiai. Po vėla dainos ir deklamacijos — Lekeckiutė ir Mališauckiutė antru kartu. Galop kalbėjo p. Riktoraitis iš Waterbury, Conn. dabartinis prezidentas. Jis puikiai pasakojo apie Susiv. reikalus. Po jo benas vėla grojo, ir tuom užsibaigė vakaras. Edwardsvilliškiai neužmirš šito atsitikimo greitai. Garbė kalbėtojams.

J. Jarukas.

ROCKFORD, ILL.
Lietuviai. Draugijos. Teatrėlis. Parapija.

Šis miestelis gana puikus iš gamtos atžvilgio, t.y. pilnas augančių medžių, kurie pavasario ir vasaros laiku jį puošia savo žaliuojančiais lapais it aksomu...

Skaitydamas "Draugą", nepatėmijau dar nei vienos žinutės iš šio miestelio: todėl ir pasiryžau parašyti keletą eilučių apie šio miestelio lietuvių gyvenimą.

Lietuvių čia randasi jau diktokas burialis, galima diktokas burelis, galima spėti (tikrai nesužinota) per 400 asmenų — išskiriant vaikus. Lietuviai gyvena labai išsiskirstę. Draugijų turi 7: Šv. Mykolo, pašalpinę; Ukėsų Klubą, pašalp; Sim. Daukanto, pašalp.; T. M. D. 117-tą kuopą; Mokslo Jieškotojų draugiją; dramatiškai-vokalę: "Kankles" ir Socialistų "brenčių", (jie vadinasi — tarptautiniais). Pramonininkų randasi 4: 2 mėsininkai, 1 valgomų produktų pardavėjas (grosserninkas) ir 1 vienas barzdaskutis. Be minėtųjų randasi dar šie: 1 čeverykų lopytojas, 1 drapanų valytojas, ir 1 "pabsto" pardavinėtojas.

Praeitais metais iš draugijų 4 subruzdo mokinties teatrų lošti. Pirmutinį lošimą Rockford'e sulošė Sim. Daukanto dr-ja, 16 lapkr., statydama scenoje vieno veiksmo juokus — "Jaunavedžių Naktis". Nusisekė neblogai.

Čia lietuviai turi savo bažnyčiukę (mažą), kuri atsiėjo suvirš 5 tukst. dol. Skola dar neišmokėta. Iš pat pradžios klebonu čia buvo kun. Malinauskas; bet parapijos reikalai ėjo silpnai. Dabar praeitą gruodžio mėn. kun. Malinausko vietą užėmė iš Shenadorio kun. V. Taškunas, kuris energingai darbuojasi dvasiškoje dirvoje, ir parapijonų yra gerbiamas. Naujuose metuose gražiame pamokslėlyje jis pasveikino parapijonus, linkėjo laimingų Naujų Metų šiaip: "Linkiu jums linksmų ir laimingų Naujų Metų — ne vien, kaipo klebonas savo parapijonams, bet kaipo lietuvis savo broliams tautiečiams; linkiu jums ateinančiuose metuose pirmiausiai buti gerais katalikais— pildyti savo katalikiškas pareigas, o paskui buti gerais lietuviais — nesigėdėti savo vardo, ir atsiminti, kad esame vaikais vienos motinos — Lietuvos". Ištikrųjų tokie žodžiai gali sužadinti kad ir labiausiai užšalusio lietuvio jausmus.

Galop reikia paminėti, kad čia pradžioje naujų metų lankėsi pa lietuvius žinomas iš vardo ir "garsus" K. Šeštokas su "literatura". Prisispausdino nešvariausio turinio knygučių (tokio turinio kaip kad Demoskio) ir

pardavinėjo po 50 centų.

Senis Dembskis ir jaunutis Šeštokas matyt, abudu vieno proto. Kągi geresnio nuo jų žmogus gali tikėties?..

Dagiliuks.

CLEVELAND, OHIO

Sausio 12 buvo surengtas čia lietuviškas vakaras šv. Jurgio parapijos naudai. Vaidino dvi komediji, abidvi viename akte: "Knarkia paliepus" ir "Daktaro kabinete", vadovaujant J. Klimavičiui, Lošiant "Knarkė paliepus" geriausiai atliko savo roles p-lė P. Ceriausku tė kapitonienės rolėje ir Dratevkos, kareivio — p Baranauskas. O "Daktaro kabinete" — daktaro pati p-lė B. Skripkauskiutė ir žydas P. Mušinskas, kuris, rodos, tam tyčia buvo parvažiavęs iš Lietuvos. Po teatrui, vadovaujant p. V. Greičiui, teatrališkas choras sudainavo keturias daineles: "Lietuva tėvynė musų", "Jievužę" ir "Sudiev draugės"; taippat tris duetus, pritariant pianui, smuikui ir klarnetui: "Štai pavasaris atėjo" ir "Viliją". Dainavo p-lės M. ir Z. Bagdžiuniutės. "Meilės duetą" Petrausko, dainavo p-lė Z. Bagdžiuniutė ir K. Staupas.. Labai puikiai pagrajino piano p. V. Greičius, smuiką J. Mušinskas, klarnetą J. Novarskis. "Užsimąsčiusi mergelė" labai patiko publikai. Prie to sakė monologą "juokų maišas" Juzė ir Vincas, p-lė Radzevičiutė ir V. Greičius,. Antrą monologą "Pelė" išpildė p-lė A. Radzevičiutė.

Matyt viskas patiko publikai, nes už visą gavo nemažai rankų plojimų, ypatingai už dainas, nes dainose tai tikrai kiekveno žmogaus širdį sujudina. Pabaigoje buvo balius. Žmonių buvo pilna svetainė, truko daug sėdynių. Vienu žodžiu, jau seniai Clevelandiečiai turėjo tokį linksmą vakarą.

Korespondentė.

MINERSVILLE, PA.

Vėtra. Smuklės. Norėjo padegti. Kontraktoriaus blevyzgos. Mergaičių draugijos. Nauji daiktai į bažnyčią.

Čia 18 sausio siautė didelė vėtra. Vienus statomus naujame mieste namus vėjas sugriovė ir užvertė ant kitų gyvenamųjų namų, bet nieko nesužeidė. Sugriautieji namai buvo keturiais gyvenimais.

Čia nedėldieniais užginta pardavinėti svaiginamų gėrimų, bet kas iš to užgynimo, kad smuklininkai įleidžia vidun pro užpakalines duris ir girdo svečius. Kitas smuklininkas tiktai nedėldieniais ir teuždirba. Taigi, žinodama tatai, vyriausybė ir nebeduoda daugiau leidimų laikyt smukles.

Vienam smuklininkui jau antri metai, kaip atimtas leidimas laikyti smuklę. Jis pyko ant savo vieno giminiečio, kad tai neva per jį visa tat stojosi. Praeitą savaitę, kad atėjo žinia, jog vėl leidimo negaus, ano giminiečio rasta namus aplietus kerosinu, — kaip ir padegti taikyta. Valdžia suėmė aną smuklininką, nes įtaria, kad jisai tat padaręs.

Čia pirmiau buvo leidžiamas pirmeivių laikraštis didumo kaip dikto ciciliko plaštakas. Dabar tą šlamštą vėl norima prikelt iš numirusiųjų ir tam tikslui sirinko jau 100 dol. Redaktorium busiąs koks tai atvažiuojąs iš Šveicarijos Grigaitis (bene apie "Pirmyn" čia kalbama? **Red.**).

Yra čia lietuvis namų statytojas (kontraktorius), didis bedievis. Namus statydamas jis su savo darbininkais leidžia tokių blevyzgų, kad net ausis reikia užsikimšti. Lietuviai sako, kad velyk imti kokį svetimtautį, nekaip duot darbą burnotojui.

Smagesnių naujienų nedaug. Susidarė Nekaltojo Prasidėjimo Dievo Motinos mergaičių draugija. Priima į ją mergaites nuo 14metų iki ištekėsiant už vyro. Yra ir kita draugija mažų mergaičių iki 14 metų amžiaus. Ši vėliau ketina but panaši į vaikų draugijėlę.

Netrukus į bažnyčia bus partrauktas naujas altorius, sėdynės ir klausyklos. Bet pinigų užmokėt už tatai nebus. Čia lietuviai bažnyčiai nėra duosnųs ir parapijos nutarimų nepildo. Vieni kitiems pavydi, savųjų neremia, o jei ką remia, tai tik smukles.

Trumpanosis.

KENOSHA, WIS.

"Piršlybos". "Vagis". Parapijos svetainė ir komitetas.

18 sausio subatos vakare "Dramos Draugija" iš Chicago, Ill. šv. Petro parapijos svetainėje lošė "Piršlybos", komediją 2 veiksmių pagal M. Gogolį sukeverzuotą Šaldos-Baldos. Publikos buvo daugiaus, negu kitais kartais — virš 300 žmonių. Pajamų buvo apie $150.00. Daugumas tikėjosi geresnio vaidinimo iš 'Dramos Draugijos', negu susilaukė. Rezišierius Kl. Jurgelionis pergarsiai kalbėjo, kas nemalonų įspudį darė, ypačiai į arti sėdinčią publiką. O ir patsai veikalas, tarsi, kad be užbaigos. Autoriui vertėtų jį užbaigti kaip norints geriau, kad pub-ka išsineštų didesnį įspudį. O dabar paliktas, lyg nebaigtas.

19 š. mėn. Jonas Druktenis vedė Oną Šidagaitę. Abu jaunavedžiu jaunu gražiu ir patogiu. Juodu pridera į kelias draugijas, ir jaunikis yra jau vaidinęs ir atsižymėjęs net 9 teatruose, kaipo gabus scenos mylėtojas. Besimokydamas dešimtąjį teatrą "Vagis", kuriame turėjo pasirinkęs žydo rolę, o jaunoji Onytės rolę, pasergėjo, kad rolių negalima beišmokti, mat meilė apvaldė jaunųjų širdis ir atėmė atmintį. Kad iš tos ligos pasigydžius, jaunavedžių tėvai parupino vaistus, išėmė valdišką leidimą ir sudorojo. Jungtuvėse dalyvavo "Birutės" Dr. ir Nekalto Prasidėjimo Mergaičių Dr-ja.

"Vagis" bus vaidinami su batos vakare 1 vasario parapijos svetainėje. Vaidis 'Birutės' dr-ja parapijos naudai. O tos pat parapijos naudai bus išleista 'Harmonija' su balium ir šokiais "Columbia" svetainėje užgavėnių vakare 4 vasario. Mat parapijos komitetas F. Ravotui, kurs darbuojasi daugiausia rengimuose balių, piknikų ir šiokiuose tokiuose išlaimėjimuose, negu patsai parapijos komitetas, pastatęs tą sąlygą, kad, jeigu butų nepriteklius, tai patsai rengėjas turėtų iš savo kišenės išmokėti, o ne iš parapijos kasos. O "Columbia Hall" savininkas Jurgis Balčaitis jau nuo seno laiko esąs pratęs nepriteklių neprileisti ir tokius iš savo kišeniaus apmokėti, jeigu pasitaikytų kartais. Taipo-gi girdėti, kad parapijos komitetas atmetęs prašymą Chicagos "Birutės" chorvedžio, kurs norėjęs pasamdyti parapijos svetainę 1 gegužio tikslu duoti. Kenošiškiems koncertą. Mat komitetai nenori duoti svetainės, jeigu ne parapijos naudai yra kasnorints daroma. O kad šiame mieste yra daugiaus, negu tuzinas svetainių, tai kad ne toje, tai galima ką užmanius kitoje rengti. Bet čia kįla klausimas, argi komitetai neturi supratimo, kad publiką reikia stengties atitraukti nuo karčeminių svetainių, o neduodami parapijos svetainės verste-verčia prie smuklinių svetainių, nuo kurių kitų miestų lietuviai, kiek galėdami šalinasi.

Burokų Mikė.

PHILADELPHIA, PA.

S. B. Mickevičius Philadelphijos miesto dalyje, vadinamoje Richmond'u.

Richmond'o lenkai susimanė sutvert nepriklausomąją tautinę parapiją. Vienų lenkų buvo permaža, taigi, lenkų nepriklausomas kunigas Sichta, matydamas nesusipratimus lietuvių šv. Jurgio parapijoje, pradėjo žvejot sau lietuvių. Sichta atsikvietė S. B. Mickevičių iš Scrantono ir išdalino lietuviškus paskelbimus, kad S. B. Mick. laikysiąs prakalbą 19 sausio popiet lietuvių Muzikos salėje.

Pažadėtosios prakalbos įvyko paskirtoje dienoje. Kalbėjo 2 lenku tautiniu kunigužiu, du anglu protestantu bambizos ir lietuvis "tautinis" lenkų tarnas S. B. Mickevičia.

Prakalbas atidarė naujos parapijos vice-prezidentas Baliukevičius, kurs, parsidavęs lenkų nepriklausomam pastoriui, nemaža papiktinimų yra padaręs tarp lietuvių. Jis išdrįso plakatuose prakalbėt visų Richmond'o lietuvių vardu, nors prie nepriklausomųjų lenkų tepridera vien trįs šeimynos ir tos dar tokios, kurioms nereikia nei kunigo nei bažnyčios.

Mickevičia kalbėjo net trimis atvejais. Žmonės tuojau suprato iš jo kalbos, kad jis nėra katalikų kunigas, o kad pradėjo kalbėti netiesą prieš vyskupus, Tėvą Kazimierą (pasakojo, buk T. Kaz. pardavinėjęs kokias tai šventas vinis) ir kitus katalikų kunigus, tai pamatė, kad yra ir melagis. Todėl kuomet jis pradėjo raginti lietuvius rašyties prie naujos nepriklausomos parapijos, žmonės nenorėjo apie tai nei klausyti ir tuojau išėjo laukan.

R. M.

PATERSON, N. J.

Socialistų paskaita. Nelaimingas mušimas.

17 sausio A. C. Hermanas iš New York'o laikė čia paskaitą socialistų dvasioje temoje: "Krikščionybė ir Socializmas". Po paskaitos vienas balsas iš publikos pareikalavo paaiškint, kas yra krikščionybė. Kalbėtojas atsisakė aiškint, teisindamasis tuo, kad nėsą, girdi, kun. A. Daugio, kurs buk prisižadėjęs į paskaitą atsilankyti, o jums girdi, nėsą ko aiškinti apie krikščionybę, nes jums apie tai kunigas pasakąs. Po to kažinkas pas duris įnešė, kad reikia apžiurėti salę, gal kur kunigas ir sėdi... Tečiau kunigo nebuvo.

Darbai čia eina neblogai, uždarbiai žemi, iš kitur atvažiavusiam sunku darbas gaut.

Aną savaitę viena moteriškė atbėgo į smuklę savo vyro jieškot ir, radusi jį prie biliardos (boles, žinote, bemušant), kaip droš su lazda ir namole. Truko pakaušis vyrui; parbėgęs namo vyras, kraujais apsiliejo ir apalpo. Moteriškė rėkt: "užmušiau savo vyrą, užmušiau!" Atėjo gydytojas ir susiuvo žaizdą.

Kreivio Brolis.

VIEŠASIS ATSIŠAUKIMAS Į DARBININKUS.

(Prisiųstsa)

Jau žinoma, kad gruod. 31 dieną 1912 m. didžiamjame New Yorke prasidėjo rubsiuvių visuotinis straikas. Bet gal joks žmogus negali sau įsisvaizdinti, kodėl 150,000 įvairių tautų tarpe savęs nesusikalbančių rubsiuvių vienu kartu išėjo į straiką. Aiškų, jog turėjo buti taip stipri jiega, kuri privertė visus vien kart apleisti dirbtuves ir stoti į kovą — į kovą kruviną ir sunkią.

Taja jėga tai ir buvo rubsiuvių darbo sanlygos, kuriose nebgalėjo ilgiau be pakęsti. Didesnė dalis rubsiuvių nebuždirbdavo per 10 valandų darbo dienos daugiau, kaip 7-8 dol savaitėj ir tai pusė laiko per metus dirbti begaudavo. Prie tokios brangenybės visako, ko pirkti reikia, argi begalėjo žmogus pragyventi su šeimyna? Brangųs draugai darbininkai, spręskite patįs!

Visuotinas straikas tęsiasi jau 4 savaites.

Darbininkai puikiai vienybėje laikosis, straiklaužių veik visai nematyt.

Prie 150,000 straikuojančių rubsiuvių 16 sausio prisidėjo apie 50,000 merginų (ladies vest and dress makers) Unija. Dabar straikuoja jau suvirš 200,000 žmonių. Kova verda karšta — kruvina ir neatlaidi. Darbdaviai prisamdė valkatų mušeikų, apstatė šapas, policija eina iš vien su bosais. Muša, areštuoja pikietas, teismai baudžia kalėjimais ir pinigais. Iš valdžios pusės jokios teisybės nei nebejieškok. Bile pamatė pro dirbtuvę einant su unijos ženkleliu, pasamdytieji valkatos primuša, policija areštuoja, o teisėjai kalėjiman nuteisia ir jieškok tu, žmogau, teisybės kur nori.

Vienok nežiurint į tą viską, straikuojančiųjų darbininkų solidariškumas ir dvasia tikrai revoliucijoniška. Pasiryžę kovoti nors ir per lavonų kalnus prisieitų pasiekti tikslą, kuri pasistatė, į straiką išeidami.

Taigi atsišaukiame į jus, brangųs draugai darbininkai! Pas jus jieškome užtarimo ire reikalaujame piniginės pašelpos, nes jųs pats suprantate, kad prie tokios brangenybės ir taip mažai rubsiuviai uždirbdami neturėjo kapitalo į straiką išeidami. Nors Unijos iždė ir buvo šiek tiek pinigų argi ilgam užteks 200,000 užlaikyti žmonių, be to areštai ligonbučiai, pabaudos, teismai irgi išaikvoja daug pinigų. Jųs brangųs draugai darbininkai, ne kartą jau savo skatikėliais parėmėte už buvį kovojančius darbininkus. Chicagos rubsiuvių straikas, Lawrence audėjų straikas, ačiū jusų pašelpai, tapo išlaimėti, tegul jusų pašelpa buna šaltinių gyvybės ir didžiojo New York'o rubsiuvių straike.

Kada bus reikalas, ir New York'o rubsiuviai mokės jums atsilyginti; už tai jums bekovojant sušelpsim jus.

Mes L. S. S. 19 kuopa budami sukuryje tos kruvinos kovos, matydami kas dien straikininkų pasišventimus ir žiaurojo kapitalo priespaudą, vienu balsų nutarėmė sausio 17 d. nepaprastame susirinkime atsišaukti į jus, Brangųs draugai darbininkai meldžiame pašelpos straikieriams. Rubsiuv. kova yra visų darbininkų kova. Šiandien jųs rubsiuvius sušelpsite, ryt jie jus.

Todėl, nepaisant skirtumų pažiurų skubinkitės sušaukti susirinkimus, aukokite iš kasos draugijų. klubų ir kuopų, rinkite kur tik kas galite ir siųskite Lietuvių skyriaus straikininkų komiteto uždininkui.

Nesivėlinkite, nes jusų centai laiku prisiųsti didesnę vertę turės, negu polaikuiė doleris, o tuo pat dar dručiau sustiprinsite straikininkų energiją ir sušelpsite jų šeimynas. Gautų aukų kiekvienas centas bus pakvituotas laikraščiuose.

L.S.S. 19 kuopos komitetas
J. Urbanas,
J.K. Matijošaitis,
J. Andriukaitis,
J. Šukys

Pinigus siųskite žemiau paduotu antrašu:
Straiko šelpimo komiteto iždininkui,
Piušas Mačys,
120 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

WESTVILLE, ILL.

Peter Lotkowski kandidatu į burmistrą.

Peter Lotkovski (Petras Glatkauskas) šįmet kandiduoja į burmistrą (Village President). Lotkovski yra lietuvis, gimęs Laukuvos parapijoje, Kauno gub. Yra 36 metų amžiaus. Rudenyje 1905 m. jis vedė Jievą Urbiutę vietinėje lietuvių šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Turi 6 metų gražią dukrelę, Jo šeimyniškas gyvenimas dailių-dailiausias.

Amerikon Glatkauskas atvyko 1889 m. ir gyveno Pittstone, Pa., penkeris metus. Ten jis buvo mainierys. Vėliau atvyko į Grape Creek, Illinois. Ten 1896 m. buvo išbalsuotas į aldermoną ir tą tarnybą atliko sąžiningai. Po kiek metų atsikėlė į Westville ir čia apsigyveno galutinai.

Laikais, kad p. Jonas Šležas buvo Westvillės burmistru, t.y. 1910 ir 1911 m Glatkauskas dvejus metus buvo policijos viršininku. Šitoje tarnyboje jis buvo didei guodojamas. Anglai vadino jį "clean man".

1897 m. jis su Jonu Urbu įsteigė graborystę, kurią ligišiol tebelaiko. Reikalai eina gerai.

Jei Glatkauskas bus išrinktas burmistru, jis pasirupįs šitokiais daiktais:

1. Įves vandenį;
2. Įdės šalygatvius (saidvokus) pietinėje miesto dalyje;
3. Išbrukuos daugiau gatvių;
4. Dabos daugiau tvarkos, neatsižiurint į partijas;
5. Žiurės, kad miestelis įgytų miesto teisių;
6. Skelbs kas mėnesį miestelio pajamas ir išlaidas, taip kad žmonės žinotų, kiek kokiam reikalui įplaukė, kiek išėjo.

Kitame "Draugo" numeryje įdėsime p. Glatkausko paveikslėlį.

(Paskelbimas)

LAIŠKAS NUO MUSŲ GENERALIO AGENTO

(Nuo Redakcijos. Musų generalis agentas Dr. A. L. Graičiunas dabar važinėja po lietuvių kolonijas ir netik platina "Draugą", bet ir tėmija į lietuvių gyvenimą, žiuri, ką jie turi ir ko jiems truksta. Jo savaitiniai pranešimai iš įvairių miestų ir miestelių be abejo bus įdomųs musų skaitytojams).

I.

Westville, Ill.
Sausio 22, 1913.

Lietuvis aptiekininkas galėtų čia gerą uždarbį turėt. Lietuvis gydytojas čia ir-gi reikalingas. Lietuvė akušerė galėtų čia gerai pragyventi.

Sumanaus ir mitraus veikėjo tautos dirvoje westvilliečiams truksta; ypač stinga tokio žmogaus, kursai interesuotųsi žmonių **gyvaisiais reikalais,** kaip tai:

a) steigtų skolinimo ir statymo draugijas;

b) steigtų namų savininkų draugiją;

c) steigtų piliečių klubą, kursai dabotų vietinės politikos švarumo, nes 75% šio miestelio gyventojų yra lietuviai, ir nors vietos valdžia yra lietuvių rankose, tečiau ne visi valdininkai atlieka atsakomai savo priedermes.

Westville už kiek laiko galėtų tapti viena gražiausiųjų lietuvių kolonijų, nes namų savininkai beveik vien tik lietuviai, tik truksta jiems paprasčiausių žinių apie sveikatą ir higieną.

Prekyba beveik visa lietuvių rankose. "Dry gods Store", "Grocery", "Butcher shop", smuklės — visai lietuvių. Yra lietuvis fotografas, bardaskutis, cigarninkas ir tt. Prasigyvenę piliečiai verti po keliasdešimts tukstančių dolerių. Pavyzdžiui, čia yra graborius p. Jonas Urbas, kurs gyvena it koks kunigaikštis.

Dėlko pragarsėję agitatoriai ir išbadėję desperatai užmiršo šį kampą? Juk čia plati dirva rimtam darbui. Čia galima įgyti garbės, na, ir smagų gyvenimą padaryt. Lietuviai tiesiok ant rankų nešiotų tokį jaunikaitį. Jis galėtų laikyti rimtų laikraščių agenturą, pardavinėti lietuviškas knygeles, laikyti paskaitas apie pramoniją, sveikatą ir tt., tverti dailės draugiją, muzikantų burėlį, dainininkų chorą, vaidinti teatrus, mokyti lietuvių anglų kalbos. Už tokį darbą lietuviai butų jam dėkingi ir gausiai jam atlygintų. Be to galėtų surengti **albumą** vietinių lietuvių gyvenimo, kaip tai numušti fotografijas namų, sankrovų, miestelio valdininkų, angliakasių, angliakasyklų — ir iš albumo galėtų gana gerą biznį pasidaryti. Pirktų jį ne tik vietos lietuviai, bet ir iš aplinkinių, taip-pat svetimtaučiai.

Dr. A. L. Graičiunas.

Laiškas Redakcijai.

Gerbiama Redakcija!

Protokolas S. L. R. K. A. Centro Vald. susirinkimo tilpo sumaišytomis eilutėmis, pavyzdžiui:

"Po to kasierius p. F. Burba pranešė, kad padėjo į geležinį kapitalą į Naują Banką — The Peoples National Bank, of Edwardsville, Pa. buvo nutarta, ar galima dėti į naują Banką, ar ne, vien tik kad pinigai esantieji Bankose nebutų kilnojami, todėl Centro valdyba, apsvarsčius tą dalyką pripažino Banką atsakoma ir jog pinigai yra padėti legališkai. Likosi ištirta, kad Banka — $3000.00, o kad Seime ne — Merchants Banking Trust Co. Mahanoy City Pa. moka metams tik 2% nuošimtį ir tt.

Turi buti taip:

"Po to kasierius p. F. Burba pranešė, kad padėjo į geležinį kapitalą į Naują Banką — The Peoples National Bank, of Edwardsville, Pa. $3000.00, o kad Seimo nebuvo nutarta, ar galima dėti į naują Banką ar ne, vien tik, kad pinigai esantieji Bankose nebutų kilnojami, todėl Centro Valdyba apsvarsčius tą dalyką, pripažino Banką atsakomą ir jog pinigai yra padėti legališkai.

Likosi ištirta, kad Banka Merchants Banking Trust Co. Mahanoy City, Pa. ir taip toliau".

Taipgi paraše po apyskaita S. L. R. K. A. iždo stovio, padėta: J. S. Vasiliauskas S.L.R.K.A. Kasierius.

Turi buti:
J. S. Vasiliauskas S.L.K.K.A. Sekretorius.

Su pagarba
J. S. Vasiliauskas.

Parsiduodama arklys ir vežimas; parsiduoda dėlto, kad sudegė mano bučernia. Arklys tikrai geras, tai kam reikalinga — pasiskubykite. Adresas:
Juozas Žilinskas,
349 E. Kensington ave.,
Tel. West Pullman 3417

KONCERTAS!

Nedeldienį 3 d. vasario, Lietuvių Parapijos Svetainėje, Mt.Carmel'yje, Pa., atsiliks Didelis Koncertas. Bus statomas garsiausias lietuvių veikalas, Sasnausko "KANTATA". Be to dainuos ir kitų garsių Lietuvos kompozitorių veikalus, kaip Šimkaus ir Naujalio. Bus taip-pat tautinės deklamacijos. Pradžia 8 val. vakare. Po koncerto Balius!

LITHUANIAN WEEKLY
DRAUGAS
[THE FRIEND]
Published Every Thursday
Lith. R. C. Priests' Ass. --- Publishers.
2634 West 67th Street, Chicago, Ill.
Telephone Englewood 9611

In all Communications must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST., CHICAGO, ILL.

Visas korespondencijas, raštus, pinigus už prenumeratą, darbus ar apgarsinimus, visada reikia siųsti šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67TH ST., CHICAGO, ILL.

Redakcija pasilieka sau teisę taisyti, trumpinti arba atmesti visus prisiunčiamus raštus.
Laikas ir vieta raštų talpinimo pridera nuo redakcijos.
Atmestieji rankraščiai nėra grąžinami redakcijos lėšomis.
Rašyti reikia tik ant vieno puslapio, paliekant plačius tarpus tarp eilučių. Popieros nėra ko gaišties, nes korespondentams ir bendradarbiams rašant ant abiejų pusių, da-gi smulkiomis raidėmis, redakcijai labai dažnai prisieina perrašinėti atsiųstus raštus.
Norint, kad raštas tilptų artimiausiame numeryje, rankraštis reikia pristatyti spaustuvėn ne vėliau, kaip 9 valandą išryto antradienyje (utarninke).

Dėlko esame priešingi I. W. W.

Išsišokimas vieno cicilikų laikraštėlio ir drąsus rašymas, buk... 'Draugas' peikia I. W. W. ir Haywood'ą — nes tie, girdi, masonai, bedieviai ir anarchistai", verčia mus paaiškinti, dėlko esame priešingi I. W. W. Prie progos gal musų raštelis nebus be naudos ir ano laikraštėlio redakcijai, nes jinai, matyt, nežino aiškiai, kas tie I. W. W. yra ir ko tikrai nori.

Taigi pirm visko turime pasakyti ponams cicilikams, kad jeigu "Draugas" yra ko kiam daiktui priešingas, tai ne dėlto, kad jieškotų tenai masonų, bedievių ir anarchistų, bet dėlto kad mato aname daikte kąnorints kenksminga, nedora, neteisinga. Jeigu esame priešingi, pav. socialistams, tai ne dėlto, kad norėtumime užtart kapitalistų reikalus arba užkenkt darbininkams, bet dėlto, kad laikome socializmą dideliu suvedžiotoju jaunuomenės, darbininkų ir plačiosios visuomenės. Socializmas, musų nuomone, stovi ant klaidingų pamatų, nes supranta gyvenimą mekaniškai ir nori jo painumus išrišt ir-gi mekaniškai: užteksią, girdi, pereiti kapitolui į visuomenės rankas — ir viskas ant žemės griežtai persimainysią. Tai yra klaida. Aštuonioliktojo šimtmečio pabaigoje buvo manoma, kad užtenka įvesti demokratizmą, sulygint visus žmones įstatymų akyse — o užviešpatausiąs tuojau rojus. Anų laikų svajonės tapo įvykintos gyveniman — bet laukiamo rojaus kaip nėr, taip nėr. Štai musų nepermainoma nuomonė yra tokia, kad įvedimas gyveniman ekonominio demokratizmo, kokio jieško socialistai, laukiamo rojaus irgi neduos. Jeigu gi neduos to, ką žada duot — tai kam dar suvedžiot nekaltus žmones?

Męs tvirtai esame įsitikinę, kad socializmas ne tik ką žmones suvedžioja, bet dar kenkia jų dorai, tikėjimui, brolybei, ardo visuomenės pamatus—ir dėlto esame socializmui priešingi, todėl ir persergstime prieš juos jaunuomenę ir darbininkus. Taip daryt liepia mums musų sąžinė ir publicistikos priedermė.

Panašiai yra ir su I.W.W. "Draugas" niekados nemaišė industrialistų su masonais ir bedieviais, o jei prisegė jiems anarchistų vardą, tai dėlto, kad ištikrųjų I. W. W. eilėse, bent iš dalies, esama anarchistų. Masonų ir bedievių argumentas turi tokią pat vertę, kaip ir pavadinimas "Draugo" davatkinų organu — vadinasi, neturi jokios, nes ginčuose prasivardžiavimai nesveria sausai nieko, o sąmoningi melai pastato priešininką tokiame padėjime, kad su juo niekas nenori rimtai ne tik ginčyties, bet ir kalbėt.

Trumpai kalbant, jeigu "Draugas" yra priešingas I. W. W., tai dėlto, kad žino, ko tas naujas judėjimas nori ir kaip bando savo tikslą atsiekti — žino tatai ir mato, kad judėjimas yra žmonijai pragaištingas — todėl ir persergsti savo skaitytojus, kad nesiduotų pasigaut ant meškerės, persergsti tuo labiau, kad nuo Lawrence'o straiko daug lietuvių įvairiuose darbuose rašosi į tą naują uniją.

Kas yra I. W. W.

Žinias apie I.W.W. visados sėmėme iš pirmųjų rankų — susipažinome su jais iš Brooks'o, Bohn'o ir kitų tardytojų straipsnių. Medžiagos tolesniam musų rašymui suteiks uolus syndikalistas Andre Tridon (skaityk jo raštelį apie "tiesioginę veikmę" **Independent'e,** Jan 9, 1913).

Industrial Workers of the World yra Amerikoje tapat, kas Europoje yra syndikalistai. Amerikos syndikalistai velija vadint save industrialistais (I.W.W.), nes prancuzų kalboje "syndikalistas" reiškia ta-pat, ką ir unionistas (priderąs į darbininkų uniją, sąjungą), o industrialistai su dabartinėmis unijomis nenori turėt nieko bendro. Be ko, kaikurios Amerikos anarchistų bendrovės savinasi sau "syndikalistų ratelių" vardą, o industrialistai nenori prisipažint esą anarchistais.

I. W. W. nenori susidėt ir su socialistais, nes socialistai tikisi teisėtu politikos keliu atsiekti savo tikslą (tikisi gaut už save didumą balsuotojų, paimt į savo rankas visą valdžią ir įvykinti savo idealus), gi industrialistams tai ilgas kelias į pažadėtąjį rojų; jiems parankesnė yra taip vadinamoji "tiesioginė veikmė" (angliškai "direct action").

I. W. W. yra priešingi ir dabarties unijoms (pav. "American Federation of Labor"), nes unijos pripažįsta, kad yra dvi klesos: darbdavių ir darbininkų, — gi industrialistai nori visai panaikint darbdavius (jie sako, kad darbdaviai esą lygiai taip nereikalingi, kaip ir šiltinių bakterijos), taigi jokių santaikų ir derybų su jais nepripažįsta.

Galop, unionistai ir socialistai tiki į didumą, vadinasi, tiki, kad tiesą tegali turėt vien didesnė pusė žmonių, o industrialistai sako, kad kelių žmonių (mažumos) tiesioginė veikmė galinti nešti daugiau naudos, nekaip nerangios, aptingusios didumos bendras darbas.

Tokie tai yra tie Industrial Workers of the World, geriau žinomų pradedamųjų raidžių vardu — I. W. W.

I. W. W. taktika, "tiesioginė veikmė" ir "sabotažas".

Industrialistai mėgsta straikus, bet straikai pas juos visai kas kita, nekaip pas unionistus arba socialistus. Jeigu darbininkų sąjungos skelbia straiką, tai nori iškovot augštesnių mokesčių, trumpesnių darbo valandų arba patogesnių darbo sąlygų. Industrialistai niekina mažą pelną. Jie nori gaut viską arba nieko. Jiems pagaliau neina apie straiko laimėjimą arba pralaimėjimą. Straikai jų akyse tai tik skaudus įrankis musilpninti darbdavius ir surišti kruvon vienos ir tos pačios pramonijos darbininkus. Straiko pabaigoje darbininkai—sumušti arba laimėjusieji — vis dėl to jaučiasi stipriau suvienyti, labiau prirengti prie vieno didžių didžiausio visuotino straiko. Kaip sako Francijos syndikalistų vadas Griffuehles, maži straikai esą tiktai kasdieniniu lavinimusi prie didžiojo straiko. Ir Lawrence praeitą žiemą, ir New Yorke šioje valandoje I. W. W. kursto darbininkus straikuot, darosi straikų vadovais ne dėlto, kad norėtų pakelt darbininkų algas, bet dėlto, kad prirengt juos prie visuotinio straiko, kursai vienas tegalėsiąs užbaigti kapitalistų dienas ir vienas tegalėsiąs atiduot pramonijas į darbininkų rankas.

Amerikos industrialistas William Trautman rašo savo knygutėje: "Kodėl pralaimi straikus" (yra ir lietuviškame vertime), kad, norint laimėt straiką, reikia pirmučiausiai sustraikuot tokioje valandoje, kuomet dirbtuvės turi pilna užsakymų ir negali stovėti uždarytos be didelių nuostolių; antra, reikia, kad butų udžaryta ne viena kokia dirbtuvės dalis, bet visa pramonijos įstaiga. Todėl I. W. W. nenori daryt jokių sutarčių su darbdaviais. Jie nori pasilikt sau pilną laisvę mest darbą, kada jie patįs nori, o ne tuomet, kad darbdaviai yra prisirengę prie bedarbės.

Šitą dalyką reikia gerai įsitėmyti.

Augščiau buvo minėta apie kasdieninį lavinimąsi. Tuo lavinimuosi syndikalistai vadina netik mažus straikus, bet ir sabotažą (prancuzų "sabotage' iš "sabot" — medinė klumpė, kurią užpykęs darbininkas nusimauja nuo kojos ir meta į mašiną). Straikai kaikuomet išlaimi darbininkui vieną-kitą dalyką, bet sabotažas visados padaro pragaištį darbdaviui. Sabotažas yra darriausiu įrankiu kovoje su darbdaviais.

Yra sabotažų, kuriuos syndik-stai vadina labdariškais. Tokie esti tuomet, kad pragaištis darosi tik darbdaviams, bet kurie šiokiu ar tokiu budu tampa naudingais pašaliniems žmonėms, kurie naudojasi išdirbiniais. Jeigu darbininkas nepila į vyną vandens, jei meta šalin kenksmingas chemiškas substancijas, kokias vynadariai deda į gėrimus; jei virėjas paleidžia niekais tiek daug margarinos kad restauracijos savininkui sviestas atsieina pigiau; jei pardavinėtojas duoda pirkėjams gerus daiktus vieton pagadintųjų; jei yra daromi kitokie į tai panašus daiktai — tai bus tai "labdariškasis sabotažas".

Kitoks sabotažas niekam jokios naudos neneša, bet darbdaviui gali buti labai skaudus. Kepėjai gali iškepti duoną taip netikusiai, kad jos negalima valgyt; siuvėjai gali sugandinti drapanas, kad jos niekur netiktų; mašinistas gali netepti mašinos, taip kad jinai pagęstų — tai nedorasis sabotažas.

Tečiau biauriausias sabotažas atsitaiko tuomet, kad yra sujungtas su didelėmis nuoskaudomis nieko nekaltiems, pašaliniems žmonėms. Jei kas suardo su dinamitu arba sunaikina su chemikalais pečius, pertraukia šviesos arba telefono vielas, sudegina anglis sandeliuose ir tt. — tai turime reikalą su pačiu piktuoju sabotažu.

Toks tai kasdieninis darbininkų lavinimas, apie kurį kalba Griffuehles, Sebastien Faure, Pouget ir kitokie syndikalistai. Pridėkime dar nuolatinius straikus, kurie, kaip jau rašėme augščiau, yra keliami ne tam, kad darbininkai turėtų iš jų kokią medžiaginę naudą, bet tam, kad prirengti juos prie visuotinio straiko — o matysime, kaip syndikalistai "lavina" paklusnias sau aveles.

Gi straikų gali but visokių. Galima pakelt **užuojautos** straiką, jei darbininkai meta darbą be jokios priežasties, vat kad užjaučia kitiems straikininkams. Yra **baltasis** straikas, kuomet darbininkai nedirba nieko valandą arba visą dieną ir stovi dirbtuvėje šalia mašinų, o pradeda dirbt išnaujo tą pačią valandą, kad pasirodo straiklaužiai. Griffuehles prasimanė naujos rųšies straiką — angliškai vadinamą "bumperiniu", kuris remiasi tuo, kad paskirtame skaičiuje dirbtuvių nuolatos butų straikas. Sakysime, kokioje vietoje yra penkios dirbtuvės. Štai vienos dirbtuvės darbininkai straikuoja, o kitų keturių darbininkai juos šelpia; paskui straikininkai grįžta darban ir kitos dirbtuvės darbininkai meta darbą ir tt.

Štai čia reikia įsitėmyti, kad industrialistai nenori, kad straikas tęstųsi ilgai. Francijoje šioje valandoje nėra ilgesnių straikų, kaip dvisavaitiniai. Ilgi straikai apkrauna straikininkus vargais, išardo jų unijas, įvaro į nusiminimą. Gi trumpi sustiprina uniją, sukelia darbininkuose naują dvasią.

Tokioje kovoje syndikalistai išsižada visokios doros, laužo duotąjį žodį, griebiasi prievartos. Yvetot (Francijos antimilitaristas) rašo apie straiką Cette dokuose.

Laivų savininkai pasišaukė į savo raštinę straikininkų vadovus pradėti su jais derybas. Straikininkai atėjo į raštinę, uždarė langus, užrakino duris, užsirukė pypkes ir kaip pradės giedot nesavais balsai "internacionalinę"! Uždusę ir apkurtę darbdaviai pristojo ant visų straikininkų reikalavimų.

Kaip skaitytojui patinka tokia taktika?

Amerikoje I. W. W. kovoje už darbininkų reikalus meta šalin politikos įrankius dar dėlto, kad daugelis darbininkų yra ateiviai, neturintįs pilietybės popierų ir todėl negalintįs balsuot. Todėl jie ir kalbina visus darbininkus rašyties į "vieną didelę uniją", nepaisant tautybės, išsilavinimo, darbo rųšies ir kitokių ypatybių, kuriais skiriasi darbininkai vieni nuo kitų.

Tokie tai yra I. W. W. ir tokiomis tai priemonėmis jie nori atsiekti savo tikslą.

Priemonės nedoros.

Visuomenis žmonių gyvenimas privalo remties teisybe, meile, brolybe, dora. Matėme, kad I. W. W. nežiuri teisybės, meilės, brolybės ir doros. Jų pasielgimai yra peiktini, jų mokslas skelbia griovimą, pragaištį, naikinimą. Kaip gi tat teisingas, doras ir išmintingas žmogus gali juos pagirt, kaip gali patart rašyties įtokią uniją? I. W. W. nori sugriaut tukstančiais metų susikrovusią civilizaciją ir tukstančiais metų susidariusius savytarpius žmonių santykius — kaipgi galima neperspėti prieš juos žmonių?

Ką pasakytum, skaitytojau, jei Lietuvoje bernai, susitarę išvyt ukininkus iš ukių, pradėtų gadinti arklus, piautų rugius per lietų, daigintų javus laukuose ir darytų kitokias pragaištis? Ar pasakytum, kad gerai darytų?

Lygiai prie panašių darbų kalbina darbininkus syndikalistai, Amerikoje vadinami I. W. W.

Bet, duokime, industrialistai pasiekė savo tikslą, išvarė iš dirbtuvių ir kitokių pramonijos įstaigų darbdav. — atidavė viską darbininkams. Kas tuomet? Ar pripratę tiekos laiko straikuot ir daryt eibių, — ar darbininkai nesigriebtų sabotažo prieš savo naujus vadovus-darbdavius - užveizdus, kuriais be abejo butų Haywood'as, Ettor'as, Yvetot'as Pouget'as ir kitokie syndikalizmo šulai? Kas sėja vėją, tas rinks audrą — sako lenkų priežodis. Jei Haywood'as & Ko. išvarys dabartinius pramonijos "kapitonus", tai be abejo kas norints turės paimti jų vietą. Taigi "išlavinti" sabotažo amate darbininkai lengvai varys savo amatą ir naujoje tvarkoje, jei atsiras priežastis buti nepatenkintais. Gi nepatenkimo priežasčių kaip tik ir bus ligi smakrui.

Trumpai sakant esame priešingi I.W.W. dėlto, kad naujas judėjimas, apskritai imant, suvedžioja, tvirkina ir veda nedorybėn.

Pasisaugokite, darbininkai!

Ar ir mes negalėtumime taip-pat?

Savaitraštyje "The Survey" skaitome įvarių žinučių apie Kansas City. Neseniai buvo tame mieste tikėjimų sąrašas. Įvairios protestantų šakos, žydai ir katalikai padavė tame sąraše vieni kitiems ranką. Iš to kilo artesni santykiai tarp įvairių tikėjimų išpažintojų. Kun. Scanlon, šv. Stepono parapijos klebonas, atidarė parapijos salę įvairioms paskaitoms apie visuomenės klausimus. Nedėldienių vakarais buvo aiškinami paliečiantįs viešąją gerovę daiktai. Toje salėje veikiai atsirado gimnastikos, pamokos, maudyklės ir kambariai visokiems žaislams. Kitas katalikų kun., Charles Delbecchi, taip-pat pakvietė savo salėn įvairių kalbėtojų ir patįs pradėjo dalyvauti visuomenės darbe. Jo kamendorius pradėjo skaityti lekeijas italų kalboje dvylikai visuomenės veikėjų (social workers). Žodžiu, katalikų bažnyčia pradėjo darbuoties išvien su ano miesto Viešosios Gerovės Komisija (Board of Public Welfare).

Rezultate, katalikės moterįs atidarė kat. darbininkių viešnamį. Viena katalikė įstojo į Florence Crittenton misijos komitetą (toji misija rupinasi nupuolusiomis arba išdykusiomis merginomis ir moterimis). Katalikai įėjo į Viešosios Gerovės Komisiją, į kovos su džiova draugiją, į pigios paskolos bendrovę (Provident Association), ir tt.

Kaip naudinga yra Viešosios Gerovės Komisija, gali parodyti jos veiklumas. Jinai prižiuri miesto lėšomis nupirktą farmą, moterų pataisos namus, dirbtuves, statistiką. Komisija ima savo globon prasikaltelius, kurie prižada pasitaisyti ir taip ištruksta iš kalėjimo, duoda uždyką advokatą bėdoje, suteikia reikalingiems mažą paskolą trumpam laikui už žemą palukį; rupinasi ligoniais, benamiais, neturinčiais darbo vargdieniais; prižiuri šokių sales, krutamus paveikslus — žodžiu, rupinasi, kad Kansas City'es gyventojai butų kaip galint sveiki, dori, sotųs, linksmi ir patenkinti. Šitame pagirtiname darbe dalyvauja ir katalikų bažnyčia kruvoje su kitų tikėjimų pasekėjais.

Štai ar nepravertėtų toks darbas pradėti ir mums, lietuviams? Rašėme "Draugo" 3-me numeryje apie gyvuosius sreikalus. Argi panašus darbas nėra musų gyvuoju reikalu? Ar neturime męs priedermės apsaugoti, pav., jaunimo nuo ištvirkimo, pasileidimo, prasigėrimo? Argi katalikų bažnyčia gali but priešinga panašioms pav., į Y. M. C. A. įstaigoms?

Anaiptol! Katalikų bažnyčiai labai rupi priaugančiųjų kartų gerovė. Ana, pradėjus p. M. A. Norkunui tverti Naujoje Anglijoje Lietuvių Katalikų Jaunuomenės ratelius, įvairių parapijų klebonai daugiausiai prisidėjo prie šito darbo pasekmingo varymo tolyn.

Chicagos antvyskupis J. E. Quigley pritarė kun. F. B. Serafino sumanymui, dagi paragino kuogreičiausiai jį įvykinti — įsteigti jaunimo klubą bažnyčios svetainėje. Dabar Visų Šventųjų parapija Roseland'e bene bus pirmoji, kurios salėje lietuvių jaunimas linksmįsis padoriai, laikys paskaitas, kels koncertus, jieškos pramogos nekaltuose žaisluose. Ilgiausių metų gražiausiam darbui, nes tai **visuomenės darbas.**

Arba vėl. Town of Lake jau seniai nešiojasi su sumanymu įkurti jaunųjų lietuvaičių darbininkių klubą. Butų tai tartum hotelis, kuriame lietuvaitės gautų pigius, švarius kambarius, sveiką valgį, gerą apskalbimą — o drauge turėtų knygyną, bendrąjį kambarį pasišnekėjimams, pasimokinimams;—ir kitokius patogumus. Kaip tai butų gražu, jei toks sumanymas įvyktų!

Argi negalėtų Chicagoje įsikurti darbo biuras, draugija apsaugojimui nemokančių angliškai lietuvių nuo išnaudojimo ir kitokios naudingos bendrovės?

Dėlko ne? Visų Šventųjų parapijoje tapo pradėtas naudingas daiktas beveik netyčia. Taigi galima pradėt ir kitokius naudingus darbus — taippat... netyčia. Tik reikia gero noro ir truputį truso.

Girdėjome, kad musų generalio agento d-ro A. L. Graičiuno paskaita Westvillėje padarė gilų įspudį į klausytojus. Pagyrė jį net socialistai. O kalbėjo jis tenai apie musų gyvuosius reikalus. Yra taitaip mums reikalingas paraginimas mesti šalin tuščias prakalbas ir dar tuštesnes visokias diskusijas apie Dievo buvimą ir socialistų rojų — nes, kaip teisingai pastebi "Vienybė Liet.", tokios diskusijos yra ir bergždžios ir jokios naudos niekam neneša — ir griebties už tokių darbų, kurie mums yra ir norimi ir reikalingi.

Sekkime tame žvilgsnyje kad ir Kansas City'es katalikus.

Mokslo vyras — lietuvis?

Lenkų laikraščiai — tarp jų ir "Dziennik Chicagoski" rašo plačiai apie Eliją de Cyon'ą ir jo spėjusią jau pagarsėt visame pasaulyje knygą: "Dievas ir žmonių mokslas". Apie šitą knygą buvo paskelbta ir anglų laikraščiuose, paskui kurį rašėme ir męs truputį plačeliau savu laiku (žiur. **Redakcijos Pastabos,** "Draugo" No. 42, 1911 m.), Šiuo tarpu mums įdomu žinot, jog, kiek matyt iš lenkų spaudos, šitas žymus Darwin'o priešininkas yra lietuvis-žemaitis (Žmudzin). Šioje valandoje turįs apie 70 metų amžiaus. Medicinos mokslus ėjęs Varšuvoje, Kijeve ir Berline. Čia gavęs medicinos daktaro laipsnį, kursai buvęs užtvirtintas Peterburge, o 1878 m. Paryžiuje. Peterburgo universitatėje jis buvęs fiziologijos docentu, paskui nepaprastu profesorium, galop paprastuoju. Jam buvusi pavesta reorganizacija Peterburgo mediko chirurgiškos akademijos, bet 1877 m. Rusijos valdžia išvijusi jį iš savo ribų. Tuomet mokslo vyras apsigyveno Francijoje, priėmė Francijos pilietybę ir pasišventė vien mokslui.

Kas nori susipažinti su kalbamosios knygos turiniu arčiau tas gali ne be sava naudos perskaityti išnaujo augščiau paminėtąjį "Draugo" numerį. Čia galime paminėt tiktai kad autorius nurodo faktais, jog tikrieji mokslo vyrai: Kopernikas, Galileo, Newton, Keppler, Leibnitz, Herschel, Ampere, Van Baer, Flourens, Ludwig, Dennert ir kiti buvo giliai tikinčiais žmonėmis, kad lenkė žemai savo galvas prieš Sutvertoją, pripažino amžinus ir neatmainomus įstatymus

gamtoje, kad nėra jokių prirodymų, buk žmogus paeinąs iš bezdžionės — žodžiu, de Cyon išrodė, jog mokslas netolina žmones nuo Dievo, bet veda juos arčiau prie Sutvertojo ir visų daiktų Valdytojo.

Knyga padarė nemažą trukšmą mokslo pasaulyje ir tuojau tapo išversta į vokiečių kalbą (išėjo iš spaudos Leipzige). Dabar yra verčiama į anglų kalbą.

Gal kas norėtų išversti ją į musų kalbą kad ir dėlto, kad autorius yra, kaip sako, lietuvis?

P.S. Laužant formas, sužinojome, jog d-ras Cyon buvo žydas; jo pratėvis buvęs rabinu Galicijoje. Pats Cyon buvo priėmęs pravoslaviją, bet 1910 m. perėjo į katalikų tikėjimą ir mirė dievobaimingai.

Žmonijos Geradaris.

Neseniai viso pasaulio kurčiai-nebyliai šventė dviejų šimtų metų sukaktuves gimimo savo geradario kun. de l'Epee, nebylių abecėlės išradėjo.

Mykolas l'Epee gimė 1712 m. Versaliuje ir apsirinko sau kunigų luomą. Budamas kunigu, jis gyveno labai vargingai. Savas vargas sužadino jame užuojautą svetimam skurdui. Jis lankė pavargėlius ir dalinosi su jais savo paskutiniais skatikais. Vieną kartą pagubryje jis rado dvi mergaiti — kurti ir nebyli. Jam taip pagailo tų nelaimingų mergaičių, kad jis pradėjo ieškoti budo su jomis susiprasti. Jo ieškojimų vaisium buvo išradimas ženklų susišnekėjimui su mergaitėmis.

Prieš jį buvo bandymai susižinoti su kurčiais ir nebyliais. Šešioliktame šimtmetyje vienuolis Pedro de Leon išlavino ženklais du broliu ir vieną seserį Kastilijos konstabelio, gi septynioliktame šimtmetyje Juan Pablo Bonet parašė įdomų veikalą šitame klausime. Tuo pačiu laiku, ką ir l'Epee, du kitu vyru, Heinicke ir Pereire, darbavosi toje pačioje dirvoje, vadinosi, bandė išmokinti kurčius-nebylius, turtingųjų tėvų vaikus, — bet buvo tai atskiri bandymai, neturintįs platesnės reikšmės. Vargšai nebyliai gyveno skyrium nuo kitų žmonių, negalėjo su jais susišnekėt, taigi jų siela buvo tartum laukinė. Kun. l'Epee prisižiurėjo ženklams, kokius darė mergaitės viena kitai, padaugino tų ženklų skaičių ir, pamatęs, kad galima tais ženklais susišnekėt su jomis, įkurė savo namuose kurčių-nebylių mokyklą. Kad mokinių skaičius pasiekė skaitmenį 60, jis pasiėmė sau padėjėjų.

Visi juokėsi iš kunigo-geradario, bet jis nieko nepaisė, varė tolyn pradėtą darbą. Gi tuo pačiu tarpu mokykla augo ir didinosi — pradėjo į ją plaukti mokinių net iš tolimesnių vietų. Galop atėjo diena, kad pasaulis pasipažino su geradario darbais. Nustebo paryžiečiai, pamatę, kad kurčiai-nebyliai susišneka tarp savęs pirštais ir rašo gražiai prancuziškai. Liudvikas XVI atlankė įstaigą ir paskyrė jos užlaikymui 6000 frankų kasmet. Cicorius Juozapas II norėjo pasiimti kun. l'Epee į Vieną ir siulijo jam turtingą abatiją, bet kunigas nenorėjo persiskirti su savo vargšais. Popiežius atsiuntė l'Epee'jui savo palaiminimą, o jo mokyklon pradėjo važiuot iš visos Europos.

Kun. l'Epee mirė 23 gruodžio 1789 m. Jo mirštamu patalu buvo sena, apdriskusi kanapa. Gulėjo jis ant jos ir sielvartavo, kas atsitiks su jo įstaiga jam numirus. Aplink jį klupojo jo mokiniai ir verkė. Tik štai atsidaro durįs ir į vidų įeina Tautos Seimo delegacija. "Gali ramiai numirt"—sako delegacijos vadovas — "tėvynė ima globon tavo vaikus".

Ant rytojaus po jo mirties kurčių-nebylių mokykla tapo perkelta į Celestinų vienuolyną ir visados buvo užlaikoma viešais pinigais.

Padauginkime geresniųjų veikalų skaičių musų raštijoj.

Lietuvių literaturoje labai truksta didesniųjų pasaulės raštijų veikalų. Nuo V. Kudirkos laikų iki šiol neišversta ir neišleista lietuvių kalbon nei vieno gero veikalo. Šitai matydamas, pernai metais išverčiau lietuvių kalbon eilėmis, tokiomis kaip originalo, Shakespear'o tragediją "Macbeth". Tikėjausi geistiną dalyką įnešiąs lietuvių raštijon. Betgi iki šiol neatsirado tam veikalui leidėjo. Noriu tad dabar išleisti "Macbethą" prenumerata. Manau, kad dailiosios klasiškos literaturos mylėtojai padės man tą norą įvykinti, ir tuo prisidės prie padauginimo geresniųjų veikalų musų raštijoje. Užsiprenumeruojant, viena knyga bus 50 centų, paskui kainuos 75c. Pasiryžęs esmi dar bent dvejatą Shakespeare'o veikalų išversti lietuviškai. Jei į šį mano pakvietimą užsiprenumeruoti 'Macbethą" atsilieps didesnis žmonių burelis, tai man bus nurodymu ir paskatinimu, kad ir daugiau verščiau.

Laukiu atsakymų.

Kl Jurgelionis
(Kalėdų Kaukė)

Prenumeratą prašau siųsti šiuo adresu: Kl. Jurgelionis, 3327 Lowe ave., Chicago, Ill.

VORAS ORATORIUS.

(Feljetonas.)

Vieną kartą buvo surengtos prakalbos. Nuėjau ir aš tenais. Klausiaus-klausiaus, net ausįs atbuko, ir kojas pa skaudo bestovint. Ale tai buvo nepaprastos prakalbos. Išpradžių man beklausant pasidarė graudu, ir paleidau savo birbinę, buh-u-u-u! Verkiau apie pusę valandos, o paskui kaip graudųs žodžiai pono "priaulikento" persimainė į nuobodžią pasaką, kurią daugel kartų girdėjau, pradėjau snausti įlindęs į kampą.

Tik staiga išgirdau kalbėtojo riksmą: "Perkunai! iškarti! išvaryti! nusikratyti musų jungą, kuriais yra — ...gai!"

Persigandau visas, net mano visi snauduliai išbiro; maniau kad kas mus užpuolė mušt, bet paskui atsikvotėjau, jogei esu prakalbose. Na, ir, ištempęs ausis, pradėjau klausyties, ką čia norima iškart, nes pro snaudimą gerai neišgirdau, ar pinigus ar kunigus. Ogi klausau, musų "priaulikentas" rėkia, kad reikia iškarti visus katalikus ir kunigus — na, ir paverst bažnyčias salėmis, kurios galėtų but labai naudingi musų tautai (ne lietuvių tautai, bet socialistų) saliunai t. y karčiamos. Žinoma, man kaipo Rymo-Katalikų bažnyčios sunui, nepatiko tokis katalikų išniekinimas, ir, paprašęs balso, paklausiau: "Kokio esate tikėjimo, kad taip niekinate katalikus?"

—Mes neesam jokio tikėjimo, mums nereikia tikėti į kokius ten žydpalaikius, męs esame "socialistai" — skambėjo "priaulikento" atsakymas.

Tada atsigręžęs į žmones, prabylau: — Mieli broliai! katras mokslas yra geresnis, ar cicilistų, kurie mokina žmones karti, mušti, ar Kristaus, kuris mokina mylėti artimą ir jam skriaudos nedaryti... Perėjo per salę trumpas rankų plojimas, bet man daugiau nedavė kalbėti. Pajutau ties savo ausimis kumštis ir išgirdau riksmą: Šarap durniau!... laukan!... prašalint!... maučat!... von!!! Išsinešinau namole.

Parėjau namole, o jau buvo vėlus laikas. Atsiguliau į lovą pailsęs ir suvargęs. O, Dieve mano! manau sau — koks tu esi kantrus ir mielaširdingas! Tie cicilikai turi piktžodžiauti prieš Tave ir niekinti Tavo prisakymus, kuriuos šimtai milionų žmonių visokių tautų ir šalių gerbia... Tose liudnose mintyse užmigau.

Sako žmonės, kad kas dieną atsitinka kas nepaprasto, tai ir naktyje sapnuojasi. Tai gyva tiesa.

Štai ir aš sapnuoju: Rodos, išėjau vuogauti, po tokius didelius kalnus, šlaitus, lyg kad butų Dubisos pakrančiais, lyg kad Amer-je. Taip man bevaikščiojant susitikau su "ragana-badu" kuri pasiėmė saują smilčių ir apibėrė mane, sakydama: "Neturi tinginiauti, bet buti tok sai, kaip kiti". Ir aš pavirtau skruzdele. Bėgau-bėgau, net pailsau ir išalkau... Galop pasivijau daugiau žmonių, bet ir jie pavirtę skruzdelėmis.

— Kur einate, mano draugai? — tariau į juos.

— Einame į prakalbas — atsakė nekurie.

— Kur bus prakalbos? —

— J... salėj, — buvo atsakymas: — bene pirmą kartą girdi? Ogi bus kalbėtojas, musų tautietis Bambočius iš X...

Nuėjome į salę, o jau salė pilna-pilnutė. Tik man kas tai keista pasidarė, kad visa publika tai buvo skruzdelės, musės, žiogai, maži voreliai ir tt. Bet tuojau atsiminiau, jog ir aš esu skruzdelė. Štai ateina ir ponas tautietis Bambočius su keletu draugų, ale jie ne skruzdelių pavydale, musių arba žiogų, jie — vorai. Ponas Bambočius truputį didesnis ir labiau pilvotas, o kiti truputį mažesni ir juodesni, ir su raudonomis galvomis.

Užlipo, rodos, p. Bambočius ant scenos. Iš tos scenos lyg kad pasidarė langas; bet tas langas taip apdirbtas voratinkliais, kad pro langą negalima buvo matyti šviesos.

— Mieli tautiečiai, broliai prieteliukai — pradėjo kalbėtojas—noriu jums išrodyti visus musų išnaudotojus, taigi pradėsiu kalbėti temoj: "Musų išnaudotojai ir kaip nuo jų ginties"

Išpradžios, rodos, kalbėtojas kalbėjo gan gražiai, paskui tolyn-tolyn pradėjo keik ti...,

Kaszinkas patėmijo pro langą einančias gatve dvi bites. — "Ana, eina du kunigai" — prabylo viena musė. Visi truputį žvilgterėjo pro didelį langą ir vėlei, ištempę ausis, klausėsi p. "priaulikento" plepalų.

Aš, pamatęs bites, ėmiau ginčyties. — Ar jųs papaikote — sakau — juk tai bitės, ne kunigai.

— Ar tu nežinai, kad šioje gadynėje visi yra pavirtę įvairiais luomais - vabalėliais? — pratarė vienas musių-sportelių — ir tu patsai esi skruzdelė, nes "Badas Raganius" vienus pavertė skruzdelėmis-darbininkėmis kitus žiogais, - muzikantais-artistais, kitus vorais - cicilikais — apskritai yra visi savo formoje, kiekvienas pagal savo mokslą ir galę.

—Ale — sakau — kunigai dėvi ilgas drapanas, o čia tos bitės - kunigai, nuėjo taip apsirėdę, kaip ir aš.

—Tai mat kvailys, — atsakė sportai — nebebuk skruzdė ir kvailys, juk šičia Amerikoje kunigai nešioja, taip, kaip ir visi, tiktai baltą apykaklę dėvi ir be kaklaraiščio, tik su juoda krutine.

Aš ir kiti ėmė ginčyties, tik staiga išgirdau, pokštkaukšt-kaukšt!!, į stalą, kaip iš "bukštaleto", o per sapną, žinote, tai esu labai, labai baugštus.

— Nuštilkit! — rėkė priau ligentas Bambočius — ar jųs čionai kiaulės ir buliai susiėjote? Reikia buti žmonėmis pažangiais pirmeiviais, o ne trukšmą daryti!..

Na, ir vėl truputį palukėjęs, galvą pakrapštęs, iš stiklo atsigėręs ir nosį nusišnypštęs, pradėjo varyti toliaus keikdamas kiek tiktai turėjo spėkos.

— Ar jųs nežinote, kas jus išnaudoja?! O tai tokie bitės-kunigai, kurie praėjo pro šalį! Jųs dirbate krutate per kiauras dienas ir nieko gero neturite! Jųs durniai, begalviai, besmegeniai!!! Jųs savo uždarbio ne atiduodate naudingiems laik raščiams, kaip "Klajunas" "Palaidunas", arba kad ir "Pestynė", jųs neskaitote knygučių su raudonais luobeliais ir neremiate cicilikiškų raštų; bet jųs nešate savo centus bitėms-kunigams, statote jiems avilius, arba kaip jųs vadinate bažnyčias, ėdate kunigų padarytą medų, t. y. visokius katekizmus "Šaltinius", 'Biblijas' ir tt. Ką jųs gaunate iš bažnyčios!? Ką jųs turite gero iš kvailų bičių?!! — Nieko, nič nieko! Kaip buvote kvailais, taip ir busite; kaip buvote neapsišvietę - tamsųs, taip ir busite, jųs, amžini avinai begalviai!..

Kalbėjo, pliauškė-tauškė musų "priaulikentas" iš Bomtono ilgą-ilgą laiką, galop, rodos, pradėjo girti cicilikus.

— Žiurėkite, sako, į šitą langą, ar jųs matote šitokius puikius darbelius? Kas iš jųsų sugalvotų taip padarynupinti? Taigi jei norite buti laisvais, mažai dirbti, buti visuomet išmintingesniais už kitus, tai turite buti socialistais-vorais, tokiais, kaip męs. Tuomet busite laimingais, gana bus jums dirbti 3 valandų per dieną, o likusį laiką galėsite praleisti pasilinksminimuose, kaip štai šokiuose, teatruose, baliuose ir tt. Žodžiu, tuomet bus rojus ant žemės!!!

— Kas naudos iš tų jusų darbų? — užklausė vienas mulkis — ar tik, kad mus karti ir musų krają čiulpt?

Kalbėtojas truputį sumišo, nustojo kalbėjęs ir užklausė:

—O kas naudos iš jusų bičių?

— Iš bičių yra didesnė nauda, nes jos neša medų, ir mes skruzdės arba nors musės tą medų ragaujame, o kas iš jusų voratinklių?—Jokios naudos nėra. Jųs su savo voratinkliais-raštapalaikiais tik giriatės ir giriatės. O! jums tai nauda, aš tat seniai žinau. Jųs vorai - cicilikučiai, kaip pagaunate kokią musę-sportą į savo vortinklius, tai jau nepaleidžiate, bet visas jo smegenis iščiulpiate ir padarote jį idiotu-cicilikučiu, o jeigu jisai dar nepagal jusų norą, tai tada tokį pakariate amžinai. Užtatai jųs ir pinate savo vortinklius kur tik papuola, o paskui tai tik gaudote muses, skruzdeles ir kas tik jums pakliuva ir kariate, kad iščiulpus jų smegenis ir kišenes. O, vorai-cicilikai! Jųs kunigus vadinate išnaudotojais, o jųs patįs esate išnaudotojai! Jųs mus vadinate kvailiais, tamsiais, bet jųs esate dar kvailesni! Jųs tik esate protingesni savo naudai, bet ne visuomenės. O! jųs visus iškartumite, kad galėtumite. Jųs netiktai mus skruzdeles ir muses kariate, bet dar ir kunigus į savo voratinklius įkliudyti mėginate! Bet kunigai jums yra perstiprųs ir jusų tuos voratinklius lengvai sutrauko ir kaip kada dar paliuosuoja kelis sportelius nuo amžinos mirties.

Taip tam mulkiui skruzdelei bešnekant, rodos, Bambočius išbalęs, perpykęs, vos kvapą atgaudamas, rėkia, kad išmesti tą skruzdelę iš salės. Tuojau prišoko keli vorai, Bambočiaus draugai, mesti tą skruzdelę laukan, bet kitos skruzdelės draugai užstojo už savo kaimyną — ir išėjo kruvinos muštynės. Visos salės grindįs pasriuvo kraujais, o aš rodos, užlindau už tokios skrynios ir drebu, Rodos rėkė, klykė, šaudėsi, vaitojo, kaip karėje, net mano plaukai asistojo. Galop, rodos išgirdau riksmą: "Ragana - Giltinė ateina!" Aš visas persigandau ir nežinau kur dėties, bijau kad ta giltinė manęs nepagautų. Bet netik aš, — ir visi cicilikai, kurie girėsi nebiją mirties, slapstėsi kaip padukę nuo giltinės. Užsiglaudžiau aš, rodos, už skrynios ir žiuriu, kas bus. Ogi įeina su didžiausiu trenksmu "Ragana Giltinė", spatą rankoje laikydama. Kaip pradėjo mus daužyti su spatu, tai, rodos, kur palytės, tai jau apie dešimtį negyvųjų, ale tarp negyvųjų yra visokių: ir katalikų, ir cicilikų, ir žydų, ir sportų, — visi, rodos, tik verčia ir verčia kojas augštyn...

Žiuriu, ir mane giltinė neaplenkia, ir jau ruošiasi spatu grumdyti. Taip buvo nesmagu mirti; taip, rodos, širdį sopėjo, kad negaliu atsisveikinti su savo tėveliais, giminėmis ir draugais. Staiga atsiminiau, kad esu "įsišiurinęs", tuomet truputį nusiraminau, manau sau, tai nors mano tėvams liks kas nors po manim. Taip man bedumojant, papuoliau po giltinės spatu ir akies mirksnyj numiriau.

Mano dvasia išėjo iš kuno, pasižiurėjau atgal į savo kuną. O! toks biaurus buvo mano kunas, kad negaliu nei apsakyti, tik žinau, kad kuogreičiausiai bėgau toliaus. Prisivijau savo draugus, kurie atsiskyrė su šiuo pasauliu, ir aš ėjau kartu su jais žaibo greitumu. Nekurie rubai buvo skaisčiai balti, bet daugiausiai tai su juodomis, ir kitokiomis dėmėmis, o kitų rubai buvo visai juodi, ir tie patįs sudraskyti. Galop priėjome prie tokio didelio kalno, per kurį, rodos, negalima buvo niekur pereiti, o ant to kalno sėdėjo "Teisybė". Jos rubai spindėjo nepaprasta šviesa. Vienoje rankoje laikė dvi lentas, ant kurios buvo parašyta "Dešimts Dievo prisakymų", o antroje laikė knygą vardu "Evangeliją".

Visi rodos pradėjo aimanuoti ir verkti už sutepimą savo rubų, ir nekurie iš didelės baimės prieš 'Teisybę' pradėjo savo rubus trinti nors su seilėmis ir berti miltais, bet jau buvo pervėlu, nes Teisybė iš eilės tverdavo už sprando kiekvieną ir mesdavo į antrą pusę kalno...

Aš, rodos, žvilgterėjau į save lyg mano rubai butų buvę nešvariausi, ir man paėmė tokia baimė, kad norėjau bėgti atgal, bet žiuriu — jau išėjimo nėra. Ėmiau laužyt rankas ir šaukti, kaip mažas vaikas; "Mama! mamą!"

— Ar dar ilgai dribsosi lovoj! Išgirdau balsą savo draugo. — Žiurėk jau šešta valanda, metas eit darban. Greitai atsikėliau ir džiaugiausi, kad tai buvo tiktai sapnas.

Ar tu, mielas skaitytojau, nesapnuoji tokių sapnų?

Arjogalos Raitelis.

Laiškas Redakcijai.

(Šitą raštelį įdedame diktokai apkarpę ir išmetę visus... smarkius žodžius. **Red.**).

P. Originietis savo korespondencijose iš Cleveland'o, tilpusiose "Draugo" No. 52, 1912 m., ir No. 2, 1913 m., parašė neteisingų daiktų apie organizuojamą čia lietuvių draugijų salės kompaniją.

P. Originietis rašo, buk užpirkimas žemės gabalo už $7,400 tautos namų pastatymui nuėjęs niekais. Turiu paaiškinti, kad už minėtą žemę duota yra rankpinigių $25 ir kontraktas yra padarytas iki 25 sausio 1913 m. Taigi sumanymas nenuėjo dar niekais.

P. Originietis rašo, kad valstijos vyriausybė pareikalavusi nuo kompanijos, kad parodyti tuojau 10% kapitolo pradžiai, o to 10% nėsą iš kur imt. Paaiškinu, kad sumanymas išėjo iš š. Jurgio draugijos, kuri paskyrė pradžiai iš kasos 500 dol. Prie sumanymo prisidėjo dar kitos draugijos ir paskyrė iš savo kasos salei vienos mažiau, kitos daugiau pinigų — ir taip: Lietuvių Sunų Kareivių šv. Kazimiero $2000, Lietuvios Sunų Kareiv. gvardija — $300, šv. Juozapo dr-ja $50. Taigi 10% nuo $10,000 inkorporuotų pinigų jau yra.

Antrame susirinkime dr. šv. Jurgio paskyrė apmokėjimui inkorporacijos kaštų ne tik 40 dol., bet dar apsisėmė ant savęs visus inkorporavimo kaštus.

Su pagarba

Lietuvių Draugijų Salės Kompanijos pirmininkas

J. S. Šalčius.

Redakcijos Atsakymai

Senam reporteriui. Korespondencijos iš Atholio, Worcester'io ir Montreal'io tilps kitame numeryje, jei rasis vietos.

Jonui Lineliui. Tilps vėliau.

A. M-čiui. Įdėsime, bet neviską sykiu.

Lietuvaitei, Mahanoy City, Pa. Ačiu. Išversime ir įdėsime. Meldžiame daugiau.

Tėvynės mylėtojų bureliui Mažojoj Lietuvoj. Bus įdėta vėliau.

Žibutei, E. St. Louis, Ill. Nebuvo vietos šiame numeryje. Pasistengsime įdėti kitame numeryje.

A. M., St. Bede College. Bus kitame numeryje.

Pittsburgo žiopliui, Pittsburgh, Pa. Labai mums gaila, kad nesirado vietos šiame numeryje. Įdėsime butinai kitame. Sumanymas turi musų karštą pritarimą. Mums rodosi, kad judinant tokį svarbų dalyką, vertėjo kaip norints mandagiau pasivadint—ne... 'žiopliu'.

"Draugo" Reporteriui. Ar tik nėra perilgai surašytas "Grigaičio regresas"? Ar Sveikas neleistumei mums apkarpyt?

P. K. Strumskiui, Brooklyn, N. Y. Bus įdėta kitame numeryje "Literaturos Skyriuje" drauge su p. A. Pociaus atsakymu. Ačiu.

Lietuvos Sunui, Athol, Mass. Replika gan ilga, bus vėliau, nes gal nebus vietos kitame numeryje. Tamstos rašteliai mums tinka. Ačiu. Meldžiame daugiau.

Katalikui, Cleveland, Ohio, ir Vietiniam, Brockton, Mass. Bus kitame numeryje.

Susivienijimo L. R. K. A. reikalai.

NUO ORGANO ADMINISTRACIJOS.

Kadangi pabaigoje sausio mėn. beveik sykiu visos kuopos prisiuntė savo narių mokestis už organą, tai Administracija neįstengia visų sutvarkyti; tatai gal kaipkurie kokią savaitę negaus organo, nors bus užsimokėję, tečiau veikiai bus viskas sutvarkyta ir visi gaus organą kaip pridera.

Administracija.

SUSIV. L.R.K.A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

PREZIDENTAS:
Jonas Rikteraitis,
91 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

VICE-PREZIDENTAS:
Mateušas Toluba,
1139 Wyoming Ave.,
Exeter Boro, Pa.

SEKRETORIUS:
Juozas S. Vasiliauskas,
112 N. Greene st.,
Baltimore, Md.

KASININKAS Pranas Burba,
456—458 Main st., Edwardsville,
Wilkes-Barre, Pa.

KASOS GLOBEJAI:
Jonas Jaroševičius,
Love Farm, Washington st.,
Walpole, Mass.
Kazys J. Krušinskas,
457 — 17th st.,
Brooklyn, N. Y.

KNYGIUS: Kun. S. J. Struckus,
P. O. Wanamie, Pa.

DVASIŠ. VAD. Kun. J. Dumčius,
P. O. Minersville, Pa.

Susivienijimo Lietuvių R.-Kat. Amerikoje, Vice-Pirmininkai —Organizatoriai.

New York valstijos K. J. Krušinskas,
Massachusetts—J. B. Valukonis,
Pennsylvania—Kun. S. Struckus ir J. Tumasonis.
Illinois — S. A. Piliackas ir M. Kadzievskis.
Maryland—Kun. J. Lietuvnikas
Ohio — J. Šalčius,
Maine — S. Šabanas.
New Hamshire—Justinas Tyla
Connecticut—B. Cibulskis,
New Jersey—P. Stalnaičius

MARK TWAIN.

HUCKLEBERRY FINNAS

Apysaka.

Vertė JONAS KMITAS.

ant krutinės, kitom dviem siekia kašzinkur tolyn, o trečią porą rankų iškėlė augštyn, į mėnulį. Dėlto buvo sumpiešust tris poras rankų, kad įsitikinus katros geriau pritiks, o kitas butų ištrinus. Bet, kaip jau esu paminėjęs, pasimirė dar neužbaigus, o giminės paliko tą paveikslą atmintin. Pakabino jos stubutėje ir kas metai per velionės varduves apkaišydavo gėlėmis. Šiaip paveikslas buvo uždengtas. Tosios merginos veidas ant paveikslo butų nei šio nei to, bet man nurodo kad tiek daug rankų darė ją panašią į vorą.

Velionė turėjo gražiai apdarytą sąsiuvą ir ant jos puslapių lipdydavo visokias iškarpas apie mirusius žmones, kurie kantriai ketutėdavo savo ligas. Tas žinias iškirpdavo iš vietinio laikraščio "Presbiterijonų Apžvalgos" ir paskui velionių atminčiai rašydavo eiles — iš savo galvos. Eilės buvo labai gražios. Štai ką ji parašė apie tulą vaiką Stepą Dowlingą Bottsą, kurs prigėrė šulinyj:

Gal sirgo jaunas Stepas?
Ir mirė iš ligos?
Gal naujas jojo kapas
Atsakymą mums duos?
O, ne! Ne toks likimas
Ištiko Stepą mus:
Užtai genčių verkimas
Toks liudnas ir graudus.
Raupai jo nekankino,
Nesmaugė kosulys.
Sunku tam, kas nežino,
Įspėt, kuom mirė jis.
Jam meilė nelaiminga
Nepersmeigė širdies,
Jo pilvas nesustingo,
Jis neturėjo voties.
O, ne, visai kas kita!
Ši buvo priežastis:
Į šulinį įkrito
Ir ten prigė jis.
Ir žmonės jį ištraukė,
Bet buvo pervėlu.
Šviesa jam apsiniaukė
Ant amžių amžinų.

Jeigu Emelina GGrangerfordžiutė galėjo rašyti tokias eiles, budama vos keturiolikos metų, tai ko galima tikėties toliau? Buckas pasakojo, kad rašyti eiles jai buvo tik niekis. Suvis nei nesvarstė, ką rašo. Bematant nutepdavo pirmąją eilutę, ojeigu nesuirasdavo tinkančio rymo, tai pabraukus, varė toliau. Galėjo rašyti apie viską, by tik ką nors liudno. Vos numirdavo koks vyras, moteriškė, ar kudikis, jau jinai pristatydavo savo "dovanėlę" pirmiau, negu lavonas atšaldavo. Savo eiles vadindavo "dovanėlėmis". Žmnės sakydavo, kad gydytojas pirmas sužinodavo apie numirėlį, paskui Emelina, o paskui jau graborius. Tik vieną kartą graborius atsižinojo pirmiau už ją, o tai buvo toks atsitikimas, kad Emelina negalėjo surasti tinkamo rymo prie pravardės velionio, kurs vadinosi Whistleris. Po to jinai pradėjo nykti ir džiuti ir neužilgo pasimirė, nabagėlė. Mėgdavau lankyties į jos kambariuką ir skaityti tas eiles, kiekvieną kartą, kada nubosdavo žiurėti į jos paveikslus. Pamylėjau visus tos šeimynos narius, gyvus ir mirusius. Vargšė Emelina kol gyveno, tai rašydavo eiles visiems numirėliams, o pasimirus jai pačiai, nebuvo kam eilių jai parašyti. Taigi aš mėginau tai atlikti. Net per prakaitą norėjau išsunkti iš galvos kokią eilutę, bet — nei ne krust.

Emelinos kambarį užlaikė labai švariai ir tokioj tvarkoj, kokioj velinė mylėjo turėti. Nieks jame nenakvodavo. Senukė pati prižiurėdavo tą kambarį, nors tarnų nigerių buvo perpilna. Ji tanikai ten sėdėdavo, siudama skaitydama Šventraštį pas velionės lavą.

Kalbėdamas apie seklyčią, dar nepaminėjau, kad ant langų buvo gražios uždangos: baltos su nupieštais paveikslais baltų pylių, apaugusių apyniais, ir visokių gyvuliu, einančių ežeran atsigerti. Seklyčioj buvo ir senas pianas, su blekiniais, kaip man nurodė klavišais. Kaip budavo merginos užskambįs ir uždainuos: "Sutruko ryšys paskutinis", arba "Mušys ties Praga", taĭ rodos tik beklausytum.

Sienos iš lauko ir viduryje buvo išbaltintos, o grindįs ištaisytos divonais. Namai buvo dveji, sujungti priemene, po pačia pastoge. Kartais priemenėje pastatydavo stalą, ir smagu budavo valgyti tokioj smagiojvietoj. O koksai valgis! Geresnio negali buti. Ir daug, ir puikiai pagamintas.

XVIII

Pulkininkas Grangerfordas. — Aristokratija. — Kaimynų vaidai. — Testamentas. — Tropto suradimas. — Malkų kruva. — Skerdynė. —

Pulkininkas Grangerfordas buvo ponas, kaip reikiant. Ir jisai ir visa šeimyna buvo kilę iš ponų. Jis, kaip tai sakoma, geros veislės, o tas svarbu pas žmogų ir pas arklį. Taip sakydavo Douglasienė, kuri skaitėsi geriausios kilties visam miestelyje. Ta-pat sakydavo ir tėtis, nors jis visai prastos buvo padermės. Pulk. Grangerfordas buvo labai augštas ir labai plonas, tamsiai išblyškusio veido, be mažiausio raudonumo. Skusdavosi kasdien kuogryniausiai. Jo lupos baisiai buvo,šnirpšlės dar plonesnės, nosis laiba ir labai toli atsikišus, tankios bruvįs, o juodos akįs taip buvo įdubusios, kad išrodė, jog jisai žiurėtų iš kokio tolimo urvo. Jo kakta buvo augšta, o juodi plaukai korojo net ant pečių. Rankas turėjo ilgas ir plonas, ir kasdien mainydavo marškinius ir visus drabužius, pasiutus iš koki obalto audeklo, kad net akįs margo, į juos bežiurint. Sekmadieniais nešiodavo mėlinus tryinnčius, misinginiais knypkiais. Vaikščiodavo pasiremdamas ant gražios lazdutės, sidabriniu bumburu. Niekados nejuokaudavo ir suvis nemylėjo juokų, bet užtai niekados garsiai nesupygdavo labai malonus, o jeigu kartais nusišypsodavo, tai visiems buvo linksma ir smagu. Bet jeigu kartais atsitiesdavo, kaip stiebas, ant kurio plevesuoja laisvės vėluva, ir pradėdavo svaidyti žaibus iš po surauktų antakių, tai žmogui netyčioms užeidavo noras pirmiau įsilipti į medį, o paskui jau užklausti kame dalykas. Jis nereikalaudavo niekam priminti, kad gerai užsilaikytų, — kiekvienas jo draugijos gerai apsieidavo. Visi norėdavo buti su juo, net rodos saulutė prie jo geriau šviesdavo. Jeigu kartais tik minutai susiraukdavo, tuoj viskas pasitaisydavo, ir per visą savaitę namuose buvo tvarku, kaip laikrodyj.

Kad anksti iš ryto senukai ateidavo į valgomąjį kambarį, kur jau visi budavo susirinkę, tai visa šeimyna atsistodavo ir nesėsdavo, kol seniai neatsisės. Tada Tamas su Robertu eidavo pas spintą ir, pripylę stiklelį karčiosios, paduodavo tėvui. Jis palaukdavo, kol anuodu sau neprisipildavo. Paskui Tamas su Robertu linkterėję ištardavo: "Tėčio ir mamos sveikatai". Senukai linkterėję atsakydavo: "Į jusų sveikatą, ir visi trįs išgerdavo. Paskui Tamas su Robertu įpildavo į savo stiklelius pa lašiuką obuolinės degtinės, atskiesdavo vandeniu ir pasaldydavo cukraus žiupsneliu ir duodavo mudviem su Bucku išgerti už senių sveikatą.

Robertas buvo vyriausias, o Tamas ėjo po jo. Abudu dideli, gražųs vyrai, plačiais pečiais ir nudegusiais veidais Turėjo ilgus juodus plaukus ir juodas akis. Nešiojo baltus drabužius ir plačias Panamos skrybeles, lygiai kaip tėvas.

..Paskui juos ėjo pana Karolyna. Ji buvo dvidešimts penkerių metų, augšta, puiki ir labai gera, kol nesupykdavo. Supykus žiurėdavo lygiai, kaip tėvas, ir žmogus veikiai turėdavai lįs kur į skylę, kad išvengus jos akių. Graži tai buvo mergina.

Jos sesuo, pana Saphia, ir labai buvo graži, bet visai kitoniško budo. Maloni buvo ir saldi, kaip balandėlis ir turėjo vos dvidešimts metų.

Kiekvienas turėjo savo niegrį — tarną, ir mudu su Bucku taipgi. Maniškis labai maža darbo teturėjo, nes viską aš pats padarydavau, bet Buckas mankštino savo tarną pusėtinai.

Pirmiau šeimyna buvo didesnė — dar trįs vaikai ir Emelina. Bet sunųs tapo užmušti, o Emelina pasimirė. Senis ponas turėjo daug farmų ir apie šimtą nigerių. Aplinkui gyveno ir daugiau jų genčių. Kartais atjuodavo į svečius iš visos apielinkės nuo kokios penkiolikos mylių ir viešėdavo kelias dienas. Tąsyk tai budavo linksma! Eidavo medžiot, žuvaut, darydavo šokius ir pasilinksminimus girioje, tyrame ore. Vyrai visados turėjo su savim šaudykles. Puikių ir gražių ten buvo ponų.

Apielinkėje kokios, šešios mylios atstyj, gyveno ir kita ponų padermė — daugiausiai Shepherdsonai. Jie buvo tokios pat augštos kilties ir turtingi, kaip ir Grangerfordai. Kelis kartus teko man jūos matyti paupyje. Jei kada keldavosi su musiškiais per upę, tai vis sutikdavau ant kranto kranto keletą Shepherdsonų ant puikių arklių.

Vieną kartą medžiojova sau su Bucku krumuose ir išgirdova kašzinką atjojant keliu. Buckas suriko:

— Greičiau! Bėgkiva į krumus!

Nėrėva į krumus ir bėgova, kad net šakos braškėjo. Staiga išvydova atjojant keliu jauną vaikiną. Sėdi ant balno, kaip kėks kareivis ir laiko šaudyklę rankose. Jis man buvo matytas. Tuoj pažinau: buvo tai Henry Shepherdsonas. Umai išgirdau tiessavo ausim šuvį. Tai Buckas šovė ir numušė vaikinui nuo galvos skrybėlę. Raitelis griebė šaudyklę ir pasuko arklį tiesiog ant musų. Bet mudu nelaukėva ir spyrėva per krumus namon. Krumai buvo netankųs, taigi atsigrįžęs pamačiau, kaip Henry Shepherdsonas taikė kelissyk šaudyklę į Bucką, bet nešovė. Turbut pamatęs, kad ištruksiva, nesivijo toli grįžo atgal gal pasiimti skrybėlės. Mudu nesustojova, kol neparbėgova namon. Seniui ponui, išgirdus apie tą atsitikimą, smarkiai sužėrėjo akįs, — daugiausiai gal iš smagumo. Tečiaus tuoj susiraukė ir tarė Buckui truputi lyg maloniai:

— Nepatinka man tasai šaudymas iš krumų. Dėlko neišėjai ant kelio?

— Shepherdsonai to nedaro, tėti. Jie naudojasi žedna proga.

Karolina klausė Bucko pasakos, iškėlus galvą ir žėruodama akimis, kaip kokia karalienė. Jaunieji vyrai tamsiai susiraukę, bet neištarė nei žodžio. Sophia labai išbalo, Bet išgirdus kad jaunas Shepherdsonas išliko gyvas ir nesužeistas, vėl atsipeikėjo.

Vos tik pasilikova du vienu su Buiku, tuojau jo užklausiau:

— Buckai, ar tu norėjai jį užmušti?

— Žinoma, kad norėjau.

— Ką gi jis tau blogo padarė?

— Jisai? Nieko blogo man nepadarė.

— Tai už ką jį norėjau užmušt?

Už nieką—tik matai, trap musų yra kaimiškas vaidas

(Toliaus bus).

First National Bank
PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.
UNITED STATES DEPOSITARY
KAPITOLAS $375,000,00
Perviršis ir nepadalyta nauda 490,000,00
Už sudėtus pinigus moka 3-čią nuošimti.
WM. S. Mc LEAN, President,
FRANCIS DOUGLAS, Cashier

R. H. Morgan
Išdirbėjas Kepurių, Kukardų, Vėliavų, Antspaudų, Šarpų ir kitų tam panašių dalykų.
Reikalauk Katalioge..

R. H. MORG AN
13 N. Main St.,
SHENANDOAH, PENN'A.

RUPTURA
Išgydoma Chemiško-Elektro metoda be peilio ir operacijos
Dėkingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių.
Abneris Welshas sako:
"Po daug metų kentėjimo įkiros rupturos esu visai išgydytas per Dr. O'Mailley, ir dabar visai nenešioju raiščių". Mr. Welsh yra superintendentu Jackson — Woodin Car Works, Berwick, Pa., ir jo žodis daug reiškia, kurie turi panašius kentėjimus. Jis nebuvo atitrauktas nuo jo kasdieninio užsiėmimo, kuomet buvo gydomas, iškiriant tą laiką, kada turėjo buti Dr. O'Malley'o office, kur buvo gydomas nauja metoda, nevartojant nei peilio, nei operacijos. Šimtai paliudijimų galima matyti offise nuo išgydytojų.
Skaityk, ką sako išgydyti pacijentai apie Dr. O'Malley'ą:
Unijos Dokų užveizdėtojas Raub'o Kasyklų, Luzerne, Pa., sako:
Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.
Brangus Rr. O'Malley:
Aš rašau Tamstai šį laišką, kad pranešti Tamstai, jog aš rekomenduosiu Tamstą kiekvienam Ruptura sergančiam; kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamstos vaistų likausi visiškai išgydytu. Aš duodu pavelyjimą pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoniai gali buti išgydytais.
Ad. Kuttenberger,
Box 131, Luzerne, Pa.
Raiščia prašalinami ant visados.
Dr. Alex. O'Malley
(Specialistas)
Knygelė apie gydymą Rupturos per Eelektro-Chemišką metodą siunčiama už 2c. pačtinę markę.
NAMU OFFISAS.
158 So. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.
Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

..Užisisakykite kitiems metams pigų, dailų, lengvai skaitomą, visur Lietuvoje išsiplatinusį ir gerai žinomą laikraštį:
"AUŠRĄ"
Einantį kas dvi savaiti.
"Aušra" atseina: metams tik 1 rb. 50 k., pusei metų — 75k. 3 mėn. — 40 k. "Aušra" vedama lietuvių-katalikų dvasioje. Joje skaitytojai ras daug gerų patarimų ir nurodymų, kaip tėvynę mylėti, kaip dorai gyventi, kaip žemę dirbti ir savo buvį pagerinti. "Aušroje" tilps daug gražių apsakymėlių iš žmonių varguolių gyvenimo, daug visokių gerų ir naudingų žinių ir pasiskaitymų. Plačiai joje bus aprašomi Dumos darbai ir visokie atsitikimai Lietuvoje, Rusijoje ir visame svietė. Plačiai bus rašoma apie karus (vainas). Nė vienam laikraštyje skaitytojas neras tiek žinių iš Vilniaus gubernijos lietuvių gyvenimo, kaip "AUŠROJE".
"Aušra" rašo labai suprantamai, kad visi lietuviai ir mažai rašto mokėdami gerai ją suprastų. "Aušrą" puošia gražus paveikslėliai.
Siunčiant pinigus ir rašant "Aušrai" reikia padėti toks adresas: Vilnius, "Aušros" redakcijai prie šv. Mikalojaus bažnyčios.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seseru Seminarija
CHICAGOJE.
Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyrium, yra mokinama: muzika, paišymas, siuvinėjimas ir taip toliau.
GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.
Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:
Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

"DRAUGO" SPAUSTUVĖJE GAUNAMOS SEKANČIOS KNYGOS:
1. Fabiolė arba Bažnyčia katakumbose. Parašė Kardinolas Wiseman, Vertė Vytautas. Labai graži apysaka iš pirmutinių krikščionybės amžių. Kaina $1.00
2. Evoliucija, ne Revoliucija. Parašė Patrimpas. Iš šitos knygos galima susipažinti su sociologijos mokslu. Skaitytojas ras joje praktingus nurodymus Lietuvos visuomenės veikėjams. Kaina 35c.
3. Kodėl neini išpažinties? Parašė kun. Aloyzius J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Dideliai naudinga knyga. Sumuša visus bedievių argumentus prieš išpažintį. Reikalinga pasiskaityti kiekvienam Amerikoje gyvenančiam lietuviui. Kaina 25c.
4. Katriutė. Triveiksmis Dramos Paveikslėlis iš liaudies gyvenimo. Lenkiškai parašė Karvatova. Vertė A. Vėgėlė. Eiles sudėjo A. Žalvarnis. Labai tinka scenai. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų—limpamųjų ligų išsiplėtojimo budai ir kova su jomis. Parašė Dr. A. L. Graičiunas. Knyga reikalinga kiekvienam šeimininkui. Ją perskaitęs, žinosi, kaip pasisaugoti nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialas, J. Gabrio įduotas tautų kongresui Londone. Labai įdomi knygutė. Pelnas iš šios knygutės eis Lietuvių Informacijos Biurui Paryžiuje. Kaina 10c.
7. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vaizdelis. Lenkiškai parašė Kazimiera Goralczyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka blaivininkų rengiamiemsiems vakarams. Kaina 10c.
8. Trumpas Katekizmas. Be šito katekizmo engali apsieiti, jei mokini vaikų poterių. Kaina 10c.
9. Apsvarstyk! Atlikusiems misiją paminkėlis. Parengtas iš gerbiamojo Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamokslų. Šita knygutė labai reikalinga visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazimiero pamokslus. Kaina tiktai 5c.

FABIOLE,
garsi kardinalo Wisemano apysaka.
Vertė VYTAUTAS.
Kaina $1.00.
Imantiems daugiau kaip vieną egzemplierių, nuleidžiamas didelis nuošimtis. Gaunama pas:
REV. V. VARNAGIRIS,
312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—
BIBLIJA
arba šv. Raštas išleistas.
Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.
Kaina $2.00, Su Persiuntimu $2.15
Adresas:
Rev. S. Pautienius, Shenandoah, Pa.

NAUJAS GYVENIMAS!
TIKRI NAUJI METAI
Tik tada pastoja žmogui, kada užstoja naujas gyvenimas, kaip paliesnoja nuo visokių varginimų ir numeta nuo savęs ligas, gyvairių skaudėjimų naštą.
Philadelphios M. Klinikas daugybes žmonių apdovanojo su tikrais naujais metais, suteikiant naują gyvenimą ir džiaugsmą, išgydant sergančius-nesveikus, sugrąžinant gerą sveikatąta, tą brangiausią žmogaus turtą. Iš daugelio štai patys žmonės kalba:
GARBUS TAUTIETI DR. KLINIKOS! Pirmiau gavimo Jųsų liekarstų buvo teip bloga, kad dirbt negalėjau. Paklausiau draugų rodos—atsišaukiau ir kaip apturėjęs Jųsų Mylistos liekarstas, kurias suteikėt, suvartojau, tai trumpam laike išgijau ir visi skaudėjimai bei romatizmas išnyko. Dabar sveikas, linksmas ir tukstantį kartų dėkavoju. Savo draugams reikalaujantiems gero Daktaro pagelbos, visada redysiu kreiptis prie Jųs.
Su guodone A. KARANAUSKAS, Box 233, Seelyville, Ind.
H. HARSKOVIČE, 1723 Hancock St., Philadelphia, Pa. Labai sirgęs sunkia vyriška liga. Nuodugniai išgydytas, širdingai dėkavoja Klinikui už gerą sveikatą ir naują gyvenimą—tikrus naujus metus.
Nemažiau yra dėkinga Mrs. MARĖ OČIPĖNĖ, iš Conemaught, Pa. kuri sirgusi 9 metus skaudėjimu galvos, kojų, vidurių, pūslės, ir baltųjų tekėjimo liga, dabar džiaugiasi su nauja gera sveikata ir dėkavoja Philadelphios M. Klinikui, kurio tikros liekarstos ir tobulas daktaras išgydė
KAIP DAUGELĮ, TEIP IR TAVE GALIMA IŠGYDYTI,
jei tik nori be peilio ir operacijos. PHILADELPHIOS M. KLINIKAS užvedė daugybes naujų liekarstų, išradimų ir pagerinimų, teip kad kitur geresnių liekarstų negalima gauti. Čionai, apart kitų, yra gabus specialistas daktaras nuo vyriškų ligų.
JEIGU negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai kas kenkia, o gausi rodą, pamokinimus, reikalingas liekarstas ir ant vietos išsigydysi. Apturėsit tikrą sveikatai pagelbą nuo visokių ligų, kaip VYRU, taip MOTERU, bei kurios tik varginimui užpuola; kaip šviežių, teip užsisenėjusių, kaip ir nuo tų, ką kiti daktarai nesumanė išgydyti. Kreipkis drąsiai, neklaidžiojant, šiuom adresu rašyt:
THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.
VALANDOS kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 3 p. p.
Ir vakarais nuo 6 iki 8 Utarnikais ir Pėtnyčiomis.
Philad. Med. Klinikai tikrai galima įtikėt. Padėkavonės išturtos, teisingos!

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK,
71 PUBLIC SQUARE,
WILKES-BARRE, PA.
Kapitolas $150.000.00
Perviršis 500.000.00
Depozitai 2.700.000.00
Moka 3-čią nuošimtį nuo sudėtų joje pinigų.
Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietu. subatomis nuo 9—12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.
Galima susikalbėti lenkiškai ir lietuviškai.

Naudingiausias mėnesinis, rupinantysis vien tik jaunuomenės reikalais laikraštis
PAVASARIS
Kaina jo sekantiems metams Lietuvoj tik 1 rub., o pusmečiui 50 kap.; užsienyj metams 1 rub. 50 kap., o pusmečiui — 75 kap.
Redakcijos antrašas:
Kovno, Šosseinaja 24
Redakcia "Pavasaris"

TĖMYKITE LIETUVIAI.
Kelionė per jures. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių keliauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakortes pas:
Joną Nemeth'ą
O kodėl? Nes turi gerą prižiurėjimą, parankią kelionę, kad tartum kaip ir pačios kompanijos butų pirkę laivakortes. Siuntimas pinigų greičiausias ir pigiausias pasaulyj.
3 N. MAIN ST.,
WILKES-BARRE, PA.

First National BANK,
PLYMOUTH, PA.
UŽDĖTA 1864.
KAPITOLAS $100.000.00
PERVIRŠIS $250.000.00
Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.
Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų joje pinigų.

J. Gabrys.

Lietuvių Tautos Memorijalas

(Seka; žiurėk "Draugo" No. 50, 1911 m.)

TĄSA IV PERSKYRIMO.

Nėra nieko stebėtino, jogei Lietuviai negalėdami jokiu budu aprekšti savo tautiškos gyvybės, buvo skaitomi išnykusią tautą. Visos šitos žiaurios priemonės nesuūlaikino Lietuvių tautos, kaip to troško tuli Rusų valstijos šulai (Muravievas), bet, atbulai, sužadino tautišką Lietuvių sąmonę: 1883 m. pasirodė Tilžėje patriotiškas Lietuvių laikraštis "Aušra", įsteigtas žinomo Lietuvių tėvynainio **J. Basanavičiaus.** Šis laikraštis buvo slapta gabenamas Lietuvon iš Prusų.

Tautiškas Lietuių atgimimas augo ir ėjo platyn. "Aušrą" netrukus užstojo kiti laikraščiai: "Varpas", "Ukininkas", "Šviesa" ir kiti, kurie, neveizint ant žiauriausių Rusų persekiojimų platinos Lietuvoj kaskart labiau.

Lietuvių tauta kovoj atkakliai per ištisus 40 metų, atmesdama su paniekinimu visus Rusų valdžios bandymus įvesti rusų raides į Lietuvių literaturą. Šimtai tukstančių lietuviškų knygų, spausdintų lietuviškai-latyniškomis raidėmis Tilzėje ir slapta pargabentų, tapo Rusų valdžios atimta ir sudeginta. Iš kitos pusės tukstančiai knygų, spausdinta rusiškomis raidėmis ir valdžios žmonėms išdalintų, žuvo taip-pat ant laužo, deginamos įžeistos tautos. Pagaliaus ši nepaprasta kova užsibaigė 1904 m., kuomet Rusų valdžia, pastebėjus savo klaidą ir pamačius blėdį, kurią ji padarė Lietuviams, atšaukė ukazus, draudžiančius vartojimą latyniškų raidžių Lietuvių rašliavoj. Šitas aktas turėjo dideles pasekmes: **Lietuviai, sykį pripažinti Rusų valdžios atskira tauta, nustojo buvę jų kaimynams "tautiška medžiaga"*).**

Lietuvių tautos sąmonė ėmė smarkiai augti, naudodamos galingu spaudos įrankiu.

Sunku išskaitliuoti čionai visus Lietuvių persekiojimus; užteks pasakyti, jog nusiminusi tauta bandė pasivaduoti, apleisdama skaitlingais buriais savo tėviškę ir eidama jieškoti laisvės už jurių marių (Amerikon). Tokiu budu Lietuva bėgyje antros pusės XIX šimtmečio davė Suvienitoms Valstijoms arti miliono darbininkų.

Svarbu pastebėti, jog Lietuviai Amerikoje nesutirpsta svetimtaučių tarpe, bet už laiko savo tautybe: jie yra susitelkę į daugybę draugijų, leidžia pusėtiną skaitlių laikraščių ir gyvena augštam ryšyje su savo tėvyne-Lietuva.

Laisvės metai (1904—1906) Rusijoj neužklupo Lietuvos neprisirengusios. Lietuvių tauta apreiškė savo gyvybę, sušaukdama 4 gruodžio 1905 m. **Visuotinį Seimą** senobinėj savo sostinėj Vilniuje. Seiman atvyko visos Lietuvos valstiečių atstovai, taip jau skaitlingi kunigijos ir bajorijos atstovai.

Ten tapo nuspręsta, jog Lietuva, negalėdama pasikakinti dabartiniu savo padėjimu, reikalauja **tautiškos Autonomijos,** kuri leistų jai liuosai plėtoties. Politiškieji atsitikimai, kurie turėjo vietą po Vilniaus seimui, neleido įvykdint šio nutarimo, bet artymiausias žingsnis tautiškosios Lietuvos evoliucijos tapo pačios tautos pažymėtas.

Svarbu, jog tauta, kuri iki šiol kaimynų buvo skaitoma etnografiška medžiaga, kuriai sulig jų lemta buvo išnykti jų tarpe, mokėjo sušaukti seimą taip svarbioje valandoje ir tuomi apreiškė augštą laipsnį savo tautiškos sąmonės.

Šioj valandoj Lietuvių tauta, organizodamos į draugijas, išleisdama laikraščius, steigdama mokyklas, stengiasi stengiasi užimti kitų tautų tarpe vietą, vertš jos garsios praeitės.

Nors Lietuvos padėjimas mažuma pasigerino nuo antrosios pusės praėjusio šimtmečio, tečiau dar jos padėjimas toli yra nuo to laipsnio, ant kurio šiandien stovi laimingesnės už ją tautos. Lietuva, nors guli pačiam Europos vduryj, tečiaus ji iki šiol dar neįgijo sau teisių, kuriomis seniai džiaugiasi tulos Vakarų Europos kolonijos, toli gulinčios nuo Vakarų Europos.

V

LIETUVIŲ LITERATURA.

Kuomet Lietuva buvo galinga valstija, ji neturėjo raštininkų, bet turėjo "burtininkus" "vaidilas", tautos bardus (dainius), kurie daimuodavo ir sekdavo tauots padavimus. Lietuviams, krikštą priėmus "burtininkai", krikščionių kunigų, persekiojami, išnyko, o su jais ir jų dainos ir padavimai. Dar XVI amžiuj tulas vokiečių istorikas (Grunau) mini "burtininkus". Žmonių vienok atmintis nebeužlaikė šių senovės giesmių ir praeities pasakojimų. Lietuvos liaudis nebegieda dabar apie karę, nebesididžiuoja pergale, ji užsiganėdina numirusiųjų apraudojimu. Šituo atvėju, tai vienintėlė Europoje tauta. Šitos rųšies giesmės vadinamos "**raudomis**", t. y. numirėlių apradojimas.

Lietuvių liaudies poezjoj "raudos" užima gan žymią vietą.

Kita lietuvių poezijos rųšis, labai liaudies mylima ir tankiai vartojama, yra "**daina**". Tai yra lyriškos giesmės, giedamos tankiausiai friginę, myksolidinę ir hypodorine gamma. Šita giesmių rųšis apreiškia visame pilnume minkštą, meilų Lietuvių budą, rodo, kaip veidrodyj, visą Lietuvių gyvenimą ir jų meilę bučių papročių.

Ir ištiesų "dainose" atspindi visa siela Lietuvių prakilna, jautri, perimta gamtos pajautimų. Jie (lietuviai) atsižymi mokytų Europos tautų tuo, jų dainose apie meilę nėra nieko užgaunančio gėdlyvumą. Mokslininkas Rheza, berinkdamas bėgyje trylikos metų Lietuvių dainas, nerado nei vienos, kuri nebutų skaisti ir užgautų kuo nors gėdlyvumą.

Lietuvių meilumas yra didis ir gilus, bet niekuomet jisai neapsireškia viešai nepritinkančiu žodžiu.

Meilinimo žodžiai suteikia ypatingą jautrumą dainoms, bet jose esti nemaža žodžių, pripildančių jas liudnumu.

Tarp dainų yra nemaža labai senų, kurios turėdamos labai didelę vertę mitologijos atvėju, yra įdomiais pavyzdžiai primityvės priešhistorinės filosofijos. Mes randame pavyzdin dainų, kurios kalba vestuves **Mėnulio** su **Saule,** apie meilę **Mėnulio** su **Aušrine** ir apie kerštą **Perkuno,** perskėlusio **Mėnulį*).** Čia mes matome mytologišką išaiškinimą, pilną poezijos, Mėnulio atmainų.

---

*) Štai ta daina:

Mėnuo Saulužę vedė
Pirmą pavasarėlę,
Saulužė anksti kėlės,
Mėnujis atsiskyrė.
Mėnuo viens vaikštinėjo,
Aušrinę pamylėjo.
Perkunas didei supykęs,
Jį kardu perdalijo,
Ko Saulužės atsiskyrei, ...
Aušrinę pamylėjai;
Viens nakty vaikštinėjai?
Širdis pilna nuliudimo.

Suprask: tokia medžiaga, iš kurios galima padaryti bilę kokią tautą (autoriaus pastaba).

(Toliau bus.)

Pajieškojimai.

Vargonininkas.

Jieškau vietos prie lietuviškos parapijos; chorą galiu vest gerai. Jeigu kuriam iš gerbiamų Klebonų butų reikalingas, meldžiu rašyt ant šio antrašo:

A. Kasparavičė,
27 Stoke St.,
Rochester, N. Y.

VARGONININKAS.

Ką tik atvažiavęs iš Lietuvos, 26 metų, nevedęs; jieško vietos, gali vesti chorą ir gerai žinąs savo užsiėmimą. Pažįsta kalbas: lietuvių, lenkų ir silpniau kiek vokišką ir latvių. Adresuokite.

Jonas Norkus,
132 So. Orange ave.
Newark, N. J.

VARGONININKAS.

Pajieškau vietos prie lietuviškos parapijos už vargonininką; galiu vesti chorą at sakančiai. Nevedęs, 28 m. amžiaus. Jeigu kuriam iš gerbiamųjų Klebonų butų reikalinga, meldžiu rašyti šiuo antrašu:

K. Kibartas,
4615 S. Paulina St.,
Chicago, Ill.

Jeigu kas girdėjo arba žino kame buna Petras Jasulaitis, vyras 40 metų amžiaus, baltaplaukis, beussis, lai praneša jo pačiai; padarys gerą ir apmokamą darbą.

Mrs. P. Jasulaitis,
434 Myrtle ave.
Bridgeport, Conn.

Forest City, Pa.

Aš, Raina Simanavičienė, pajieškau savo vyro, Petro Simanavičiaus, Cižiunų kaimo, Augštadvario valsčiaus, Trakų pav., Vilniaus gub. Prašau atsišaukti adresu:

Raina Simanavičienė,
307 So. Locust St.
Mt. Carmel, Pa.

Paskutinis Balius!

Prieš užgavėnes atsibus subatoje, 1 dieną vasario (Feb.) 1913 m. Bankos svetainėje, Donora, Pa..

Įžanga: vyrams 50c. moterims 25c.

Kviečia **Komitetas.**

SAVO IŠGALĖS RYBOSE.

Pranešimas.

Vyras, norintis buti doru, privalo gyventi savo išgalės rybose ir vengti visokių ekscesų. Jis taipgi privalo gyventi sulyg savo fiziško išnašumo ir vengti persidirbimo. Jis neprivalo dirbti daugiau negu jo raumenįs, nervai ir smegenįs gali pakelti. Jis privalo valgyt ir gert tą, ką lengvai suvirškina. Jei jis suteikia pilvui daugiau negu tas gali sumalti, tai tuomi jį nusilpnina ir rezultatas to yra nevirškinimas. Tas privalo buti gydyta tuojaus. Greičiausis palengvinimas yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras. Jis sustiprins muskulus ir nervus, išvalys vidurius, ir privers visus organus dirbti. Privalo but vartojamas konstipacijoj, nevirškinime, galvos skaudėjimuose, neuralgijoj ir nerviškume. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pabandyk Trinerio Linimentą nuo skausmų muskuluose ir sunariuose.

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 — 3 popiet ir 6 — 8 vakare.
Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.
Telefonas 116, Westville, Ill.

THE FIRST NATIONAL BANK
WESTVILLE, ILL.

Mes kviečiame tamstą čia atsilankyti, o mandagus patarnavimas yra užtikrintas. Siunčiame pinigus į užrubežį kuogeriausia. Už depozitus mokame 3 nuošimčius metams.
A. L. SOMERS, Kasininkas.

T. LUCAS
LIETUVIŠKA KRAUTUVE
Čia gausi geriausius čeverykus ir visokius vyrų ir moterų aprėdalus. Visoki kartunai dideliame pasirinkime kuogeriausia.
WESTVILLE, ILLINOIS.

Niksterėjus sąnariui pasirupink butelį tikrojo Pain Expeller'io ir žiurėk kas yra parašyta paaiškinimuose.

LIETUVIAI IR VĖL NAUJIENA

Aš užlaikau Columbijos Gramafonus su Lietuviškoms dainoms, kurias išgieda labai garsiai ir aiškiai. Ant abėjų pusių rekordo yra po kitokią dainelę, rekordai yra padaryti gana dručiai, gali laikyt per kelis metus. Kožnas rekordas prekioja tik 75 centai.

Jeigu neturi namo katalogo, tai prisiųsk už 2c. pačtinę markę, o apturėsi didelį puikų katalogą, kuriame rasi visokių geriausių armonikų, Skripkų, Triubų ir daugybę kitokių Muzikališkų instrumentų. Istoriškų knygų ir Maldaknygių, kokių tik randasi Lietuviškoje kalboje. Gražių popierų gromatoms rašymui su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplink konvertais, tuzinas 25c., penki tuzinai už $1.00.

Štorninkams, agentams ir pedlioriams parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaukite viską pas tikrą Lietuvį, o gausite teisingus tavorus.

W. Waidelis,
112 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Ką tik išėjo iš spaudos knygutė "TIESOS ŽODIS SOCIALISTAMS". Kaina tik 10c. Gaunama "Draugo" spaustuvėje.

COALTON
Randolph Co., W. Va.

Geriausias anglių ir koksų miestas Amerikoje. Geriausios algos pikeriams ir ant mašinų kasimo. Drutos lubos, geras klimatas, šešios pėdos anglių. Nėra dulkių, nėra gazų. Mainieriai lieka turtingais. Elektrikos šviesos, miesto vanduo, bažnyčios, mokyklos ir svetainės kuogeriausios

Davis Colliery Company
COALTON
Randolph Co., W. Va.

NICK GOODWIN
Išdirbėjas Unijos Cigarų
Birutė 10 c. Long Havana filler
Organized Labor 10 c.
C. and E. I. 10 c. Spanish long
Miners Best 5 c.
arti C. & S. Stot., Westville, Ill.

OTTO·E. NEWMAN
Drapanų Kratuvė
101 E. Main St., Danville, Ill.

Musų lietuvišk ipardavėjai visada maloniai patarnaus ir viską paaišin Jums uždyką.
Ateik ir pasipažink su jais.

Kitaip.

— Ir tavo vyras mokėjo $50,000 už tą seną knygą?

— Teip, — atsakė Jonas.

— Pasirodyt, kaip labai jis literaturą myli?

— Ne parodyt, kiek jis paiso $50,000.

Jisai — Tamsta taip glostai tą šunytį, kad net aš jam pavydžiu.

Ji — Jųs visi tokie. Ir šunytis tamstai pavydi.

Severos kalendorius 1913 metams galima gauti dykai. Imkite jį pas aptiekorių.

Niekas nera liuosas

nuo nesmagaus galvos skaudėjimo, atsitinkančio kartais visai nepatogiu laiku. Vienok nėra reikalo jį kentėti. Imkit

Severos Plotkeles nuo Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos
(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia)
Kaina už dėžutę 25 c.

Severos Balsamas Plaučiams
(Severa's Balsam for Lungs)
pasiuloma ir patariama, pasiremiant jo nuopelnais, gydymui
kosulio, užkimimo, krupo, kataro ir daug kitokių kvepavimo organų, ypatingai jeigu buva kosulys.
Kaina 25c. ir 50c

Severos Balsamas Gyvasties
(Severa's Balsam of Life)
buvo gerai išbandytas daugelyj atsitikimų. Reik tik gero išmėginimo, kad jis parodytų savo geras pasekmes. Pagelbsti nuo
užtekėjimo, negrumuliavimo, dispepsijos, apsunkimo jaknų, atsirugimo, išputimo
lyginai nuo daugelio kitų vidurių, jaknų ir žarnų nesveikumų.
Kaina 75 centai.

Reikalaudami gyduolių nuo aptiekoriaus, reikalaukit Severos. Jis jas turi. Nepriimkit kitokių. Jeigu jis nenorėtų jų jums duoti, rašykistačiai mums, klausdami patarimo ir prašydami gyduolių

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

FRIZIERIUS.

Pranešu, visoms Lietuviškoms Draugijoms, kurios rengia kokius nors perstatymus-teatrus, kad reikalaudamos tinkamų artistams papuošalų ir jų aptaisymui kreiptumites pas mane. Aš visą tą atlieku atsakančiausiai, greitai ir pigiai. Nejieškokit svetimtaučių. Sąvas, pas sąvą, o patarnavimas kuogeriausias.

A. Saldukas,
4617 So. Hermitage ave.
Chicago, Ill.

Prašome parsisiųsdinti 1913 m. geriausį Juokų, Kritikos, Muzikos ir Dailės paveiksluotą Laikraštį

"TARKA"

Eina kas mėnesis 16 puslapių, su viršeliais.
Čienia: Metams tik $1.00. Pusei metų 60 centų.
Pasižiurėjimui vieną numerį siunčiame dovonai. Pinigams ir laiškams siųsti adresas:
"Tarka" P. O. Box 103 Lawrence, Mass.
P.S. "TARKA" leidžia įsitikėjimo Bendrovė "Satyras"

M. A. Norkunas,
Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokiu ženklu draugystem. o ypatingai: kokardu guzikučiu metaliavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.
Man pavestus darbus atlieku artistiškai.
M. A. Norkunas
162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

Plymouth National BANK.
Kapitolas su perviršiu $165.000.00.
Šitoji Banka prižiuroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite, iždininkas.
Mandagus patarnavimas.

ATNAUJINKITE PRENUMERATĄ!

Metas jau atnaujinti "Draugo" prenumeratą 1913 m. Kas užsimokės dabar pilnai $2.00, tam "Draugas" eis iki sausio 1 d. 1914 m.

Nauji prenumeratoriai, kurie užsimokės Administracijai už "Draugą" už visus metus išaugšto, galės gauti musų išleistųjų knygelių už 50 centų,

DR. A. YUŠKA
Lietuvis Gydytojas
1749 So. Halsted St.
Ant kampo 18-os gatv.
Chicago, Ill.
Telefonas: Canal 2118

ISZGYDYTAS iš 10 METINĖS RUPTUROS

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perėjo keturi metai Apriliuje š. m. kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigti savo darbą. Gydytojai, kurie mane prieš tai gydė: jog tai didelė kvailystė mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštyje Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė, jog išgydys mane iš kentėjimų, bet nenorėjau į tai įtikėt.

O dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padėkavoju Dievui, o po tam Daktarui O'Malley.

Dirželiai niekados neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką-Elektro Methodą. Aš esmi vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozėliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c., o apturėsi daktarišką knygutę su abrozėliais už dyką.

DR. ALEX. O'MALLEY
158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

VIETINĖS ŽINIOS.

Šeimyniškas vakarėlis.

Subatoje 25 d. sausio šv. Kryžiaus parapijos draugija, vardu "Šv. Cicilijos Giedorių burelis", parengė savo nariams šeimyniška vakarėlį. Neriai susirinko bemaž visi. Apie 8 valandą prasidėjo žaislai. Pažaidus linksmai kelias valandas, prasidėjo vakarienė. Per vakarienę, augščiau minėtos parapijos klebonas kun. A. Skripka, teikėsi pasakyti prakalbą, kurioje išrodė kas tai yra prakilnus giedotojų uždavinys! Toliau ragino jaunuosius nenuilstamai darbuoties pradėtame darbe, išrodinėdamas dailės vertę. Baigdamas prakalbą, žadino jaunose širdyse tikėjimo ir tautos meilę ir linkėjo, kad "Šv. Cicilijos Giedorių burelis" gyvuotų ilgiausius metus, darbuotųsi tikėjimo ir tautos naudai, keldamas iš miego užsnudusius brolius lietuvius gražiomis tautinėmis dainelėmis. Nariai išreiškė padėką gerb. Klebonui trukšmingu rankų plojimu. Po to choras, vedamas p. Vl. Daukšos, padainavo "Ilgiausių Metų" ir keletą dar gražių tautinių dainelių, kurios gan gerai pavyko. Vakarienė užbaigta puikiai sudainotu Lietuvos himnu "Lietuva tėvynė musų". Po vakarienės, pažaidę valandėlę, visi pradėjo skirstyties po namus.

Toks burelis turėtų buti pavyzdžiu visiems panašiems bureliams.

Pranulis.

"Vyro Jieškojimas"

Praeitą nedėldienį, sausio 26 d., šv. Jurgio svetainėje "Birutės" draugija statė dviejų veiksmų komediją "Vyro Jieškojimas". Suvaidinta tikrai artistiškai—kas labai retai pasitaiko matyt lietuvių scenoje. Artizmą galėjai pastebėt netik giestuose, bet ir dikcijoje. Dikcija skambėjo artistiškai net tuomet, kad p. Vaitiekuno lupomis ištarti žodžiai "visas miestas" klausytojų ausyse atsiliepė "visas sviestas" aidu. Matai, kad prieš tavo akis stovi scenos veteranai. Nors visi aktoriai vaidino beveik tobulai, tečiau reikia ypatingai pagirti pp. B. Vaitiekuną, Al. Misevičių, S. J. Misevičiutę ir P. L. Žilvičiutę. Šį pastaroji sunkioje naivės tarnaitės rolėje pasirodė labai-labai simpatiškai.

Gaila, kad publikos susirinko nedaugiausiai, nes kiekvienas išsinešė iš vakaro labai smagų įspudį.

Po teatro choras sudainavo: "Saulelė raudona", "Tai gražios dienos" ir "Noriu miego". Išėjo gražiai, tik dainoje "Tai gražios" vietomis neparodyta reikalaujamojo gyvumo. Padainuota ekstra Česnauskio: "Jau slavai sukilo".

Kun. Kraučiuno kelionė.

Kun. dekanas M. Kraučiunas apsilankė Havanoje, Kuboje, ir radęs, kad ten per šilta, sugrįžo į Floridą ir apsigyveno St. Augustine mieste. Havanoje jis apžiurėjo įdomesnes vietas, kaip Mercedes bažnyčią, Colon'o kapines, ugnagesių paminklą ir tt. Ypatingai patiko ugnagesių paminklas (Monumento de los Bamberos). Padarytas iš Kararos marmuro, jis be galo dabina Colon'o kapines. Jo istorija šitokia: Vieną vakarą gegmėnesyje 1890 m. kilo gaisras viename sandėlyje Mercaderes gatvėje. Atvažiavę ugniagesiai paklausė sandelio savininkų, ar nėra jame sprogstamų daiktų. Savininkai atsakė, kad nėra. Tuomet ugniagesiai griebėsi savo darbo, bet susyk ištiko didelis sprogimas ir sugriovė visą sandelį. Pasirodė, kad sklepe buta parako (Ispanijos vyriausybė buvo užgynusi laikyt paraką, todėl savininkas nenorėjo prisipažinti). Griovėsuose žuvo 30 ugniagesių, o 96 tapo sužeisti. Jiems tai paminklas ir pastatytas.

F. C.

Kas sustabdytų užiančią girią
Vėjo užgautų pušių?
Kas nuramintų verkiančią minią?
Širdį suspaustą vargų?
Kas išmatuotų greitą bėgimą
Tų milionų žvaigždžių?
Kas atidengtų paslaptį gilią
Dviejų sujungtų širdžių?
Nors ir atskyrė muras storasis
Mudviem užgindams kalbėt,
Bet ar pasaulyje gali kas rasties
Meilei paliepti tylėt?!
Ir pasakykit, ką jį ten daro,
Ir ar užmiršo savo žodžius.
Neškit giliausius jausmus,
Lėkit, eilutės, sveikinkit jąją.

V. A. P.

LIETUVIVAI, TĖMYKITE.

Parduodu Groserstorį ir Bučernią. Labai geroj vietoj, ant didelio stryto No. 2416 St. Clair ave., — E. 24th Str. netoli lietuviškos bažnyčios. Aš labai linkėčiau tautiečiui paimti šį biznį, nes galima gerą biznį daryti; todėl, kad bemaž apie tą vietą daugiausia apsigyvenę lietuviai, lenkai ir vokečiai. Kreipkitės sekančiu adresu:

J. Gilius,
2416 St. Clair ave.
Clevelan, Ohio.

Trumpiausias, prieinamiausias ir tinkamiausias parapijos vaikų mokinimui
Trumpas Katekizmas
Parašė Kun. J. D.
gaunama "Šaltinio" Seinuose ir kituose Knygynuose

NUO ORGANO ADMINISTRACIJOS.

Atkreipiame gerbiamųjų Kuopų Valdybų domą, kad siunčiant sąnarių mokestį už organą, reikia BUTINAI parašyti kiekvieno nario pilną adresą ir nuo kokio bertainio jis už organą moka.

Taip-gi, kurie sausio mėnesyje už organą neužmokės, tiems organas bus sulaikytas.

Organo Administracija.

Naujausios mados Drukuojamos Mašinėlės $7.00

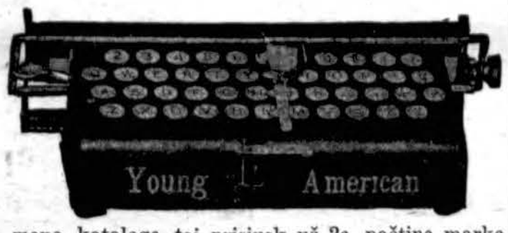

Jeigu neturi mano katalogo tai prisiųsk už 2c. pačtinę markę, o apturėsi didelį puikų katalogą, kuriame rasi kainas geriausių Armonikų, Skripkų, Triubų ir daugybės kitoniškų Muzikališkų Instrumentų, Knygų ir Maldaknygių, kokių tik randasi lietuvių kalboj. Gražių popierų Gromatoms rašymui su puikiausiais apskaitymais su drukuotais aplink konvertais, tuzinas už 25c., penki tuzinai už $1.00. Štorninkams, agentams ir pedlioriams parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaukite visko pas tikrą lietuvį, o gausite teisingus tavorus.

W. WAIDELIS. 112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JUOZAS CEPANONIS
LIETUVIS AGENTAS.

Parduodu Laivakortes ir siunčiu Pinigus į Visas Dalis Svieto greitai pigiai ir teisingai. Apsaugo visokius daiktus nuo ugnies. Vėda visokias provas ir išdirba visokius dokumentus kaip čia Amerikoj taip ir Rusijoj, Vokietijoj ir Austrijoj. Turėdami reikalą visada kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

JUOZAS ČEPANONIS,
32 Slocum Street, Edwardsville, Pa.
Tel. Bell 9137—J.

EDMUNDO STEPONAICIO RAŠTAI

Pilnas posmertinis eilių ir prozos rinkinys, jau atspaustas.
Kaina tik $1.00
Tuos, mus jaunučio poetos, poezijos žiedus, galima gauti pas:
AL. STEPONAITIS,
745 Glenmore ave., Brooklyn, N. Y.

50,000 KNYGU
Pasakys Kokiu Budu Gali Pats Save Isigydyti Namie.

Dykai del Viru

Kožnas kenčantis vyras ture pareikalauti vieną iš tų **Stebuklingų, dykai gautų Knygų.** Ta knyga yra vertės **$10.00** kožnam kankinamų vyrų. Knyga ta pasakis sveikam vyrų kaip saugotęs nuo ligų.. Jauni vyrai, kurė mana apsivesti naudos skaitidamė tą knygą. Jeigu sergatė nuo **Pilva ligu, Negruomulavima, Užsikišima Žarnų, Kepenys, Skilvęs, Inkstų ar Puslės ligų, Nusilpnelma Nervų, Pražudytą Vyriškumą, Neprijemnų Sapnų, Lytišką Nusilpnelmą, Užnuodijimą Krauja arba Brantų, Škrofula ir Nevalų Kraują, Pulavima arba Triperį, Užkrečiamų ligų arba Naujai igautu Nesveikmų;** jeigu esatė **Silpnas, Nerviškas, Nuliudęs, Nusiminęs, Nusilpneis Spėku arba kenčatė nuo Jaunų Pražangų, Reumatizma arba kokių ligų ir nesveikumų, paprastų vyrams, ta Dykai gauta Knyga,** pasakis jums kokių budu atrastį **greitą nuolatini isigydymą, privatiškai ir paslapta, sava namie.** Knyga ta pasakis aiškei ir paprastoj kalboj **kodiel** kenčatie ir **kaip** galetė buti sveiku. Knyga ta yra krautuvė žinios ir pasaka ape tokius dalikus privatišką budą, katrus kožnas vyras, jaunas ar senas, bagotas ar biednas, nevedęs ar vedęs, sergantęs ar sveikas, tur žinoti ir jųjų prisilaikiti. Naudingas ir teisingas patarimas, italpintas tuo **Dykai gautoi Knygoj** yra neapiprekiuojamas. Jeigu kiti gydytojei neįstengi sugranžinti jums sveikatą, spėkas ir tvirtumą, neiliudinketęs, nenusiminkiet ir netrotikiet viltęs, bet pareikalaukietė tą **Didelį Vadovą Sveikatos.**

SIUSK TĄ DYKINĮ KUPONĄ ŠENDENA.

Tas pareikalavimas knygos neprivala jus į jokio skolą ir užmokiesni. Mes nesiuntam jokių vaistu C. O. D. su uždetu mokesčiu kaip kiti nešlovingi gydytojei ir institutaį dara. Ta knyga yra siuntama su užmokietų pačią prašiam ir užpečetyiam konvertė taip, jog ne vienas negale žinoti ka is talpina.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 801, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinasai Tamista: Až esu užinteresuotas Tamistas prižadeimu siusti Vysai Dykai Knygą, meldziu prisiuti man viena vysai dykai.

Vardas ir pavardė.....

Adresas..... Steitas.....

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJĘ
THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION
ĮKURTA 1867 M.
S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS
Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.
Atdaras **Subatos Vakarais** nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

LIETUVISKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
Joseph J. Elias, Savininkas.
4600--4602 So. Wood St. Chicago, Ill

Priimame pinigus į Banką užčėdyjimui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siuučiame pinigus į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležiukelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Merchants Banking Trust Company,
Mahanoy City, Pa.

Siulija geriausį budą įdėjimui pinigų ir lengviausį budą iššimokėjimui mortgadžių ar vekselių, pigiau kaipo mokant taupimo fondams.

Męs mokame nuošimčius ant visų taupinimo depozitų ir prigelbsime jums įgyti namus.

Pradėk su mums taupimo rokundas ir susipažink.

D. M. GRAHAM, prez.
D. F. GUINAN, Sekr.

Sveikatos Šaltinis

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTAS!

Gyvenimo džiaugsmai ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų pritirimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Nuo galvos skaudėjimo	10c. ir .25
Gyvasties Balsamas	.75	Nuo kojų nuospaudų	10c. ir .25
Nervų Stiprintojas	50c. ir 1.00	Nuo dantų gėlimo	.10
Vaistas del Vidurių	50c. ir 1.00	Nuo peršalimo	.25
Kraujo Stiprintojas	.50	Plaukų Stiprintojas	25c. ir .50
Nuo kostulio	25c. ir .50	Linimentas arba Expelleris	.25
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. .50	Nuo plaukų žilimo	.50
Skilvinės proškos	10c. ir 1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir 1.00
Pigulkos del kepenų	.25	Nuo lytiškų ligų	50c. ir 1.00
Blakių naikintojas	.10	Nuo dusulio	.50
Del išvarymo soliterio	3.00	Nuo kirmėlių	.25
Anatarinas plovimui	.25	Antiseptiška mostis	.25
Nuo kojų prakaitavimo	.25	Nuo viduriavimo	.25
Gydanti mostis	.50	Kastorija del vaikų	10c. ir .25
Antiseptiškas muilas	.25	Proškos del dantų	.25
Gumbo lašai	50c. ir 1.00	Karpų naikintojas	.10

Specijališka Tikrai Lietuviška Trejanka Arba Trejos Devynieros 25c.

Taippat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo katalogo su musų gyduolių aprašymais

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jaigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į *Lietuvišką Aptieką.*

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius,
229 Bedford Avenue Kampas North 4-tos gatvės Brooklyn, N. Y.

ALBERT G. GROBLEWSKI,
Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "LIETUVIŠKŲ—LENKIŠKŲ VAISTŲ."

GERIAUSIA GYDUOLĖ: NUO STRĖNŲ SKAUDĖJIMO, DEGIMO KRUTINĖJE, GALVOS SKAUDĖJIMO, KATAROS, UŽSISALDYMO, NEURALGIJOS; NUO GERKLĖS SKAUDĖJIMO,

MESLUNGIO SKAUSMO KRUTINĖJE NUO PATRUKIMO AZMA ARBA DUSULIO STYVUMO SPRANDO SKAUDĖJIMO SONUOSE RANKŲ IR KOJŲ.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusiomis ligomis nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslaptingomis ligoms, aprašykit man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai, ir apie tavo gyvastį (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę, o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridedant visados 2c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. — Teipgi męs reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkinėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame knogeriausią. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalėtų užlaikyti visada musų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad musų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigus dovana kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite musų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias męs gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS,
Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

KAIP PAGERINTI BUVĮ?

Broli Darbininke:-

Netikėk tais, kurie tau stengiasi įkalbėti, buk sunaikinęs Kapitalą paversi šitą Ašarų Pakalnę į Rojų. Tas neteisybė! Be kapitalo nieko nėra. Jei nori sau gyvenimą palengvinti, turi žinoti kaip sunkiai uždirbtą pinigą sunaudoti, o tą sužinosi užklausdamas

Wards Peak Mining and Milling Co.
140 Nassau Str. NEW YORK, N. Y.
Rašyk tuojaus.

REKOMENDUOJAME MUSU NAUJĄ AUKSINI 23 AKMENU GELŽKELIO LAIKRHDĖLI.

Auksiniai, paauksuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduosime 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodėlių tiktai už $5.75 žėdną. Tie gražus laikrodėliai puikiai išrėžyti, dubeltavi lukštai, gerai laiką rodanti, labiausiai keliauninkų naudojami, kurie turi dabėti laiką, moteriški ir vyriški, gvarantuoti ant 20 metų. Tikrai gražus laikrodėliai, negėda bus nei draugams tokį parodyti. Jeigu nori turėti gerą dziegorėlį, tai štai musų pasiulymas: Męs nusiųsime šitą laikrodėlį kiekvienam C. O. D. už $5.75 ir ekspreso kaštus dėl peržiurėjimo. Jei nepatiks, nemokėsite nei centa. Męs riskuojame viską. Auksinis grandinėlis doudasi dykai su laikrodžiu. Adresas:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 905, CHICAGO, ILL.

TIKRAS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.
Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas: vyru, moteru ir vaiku. Atsišaukusiems iš tolimus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: pabaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką moksią didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu mislijį gydytis per laišką, tai šaukis tieslog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsins jums keliatą butelių su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai uždirbtos pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tiumočiu nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištariu širdingą ačiu.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriaplaviimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir ištai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiu už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiu, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgąsčio. Julė Dailidieniutė, Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačiu pacijentu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.
Ofiso valandos { Nuo 9 iki 11 dieną, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

FRED F. KLEKER
FOTOGRAFISTAS
Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lake.
Patariam čia nusiimt Savo Fotografijas **1645 W. 47-th St., Chicago** Telefonas: Drover 285

IŠGYDAU Į 5 DIENAS
VARICOCELĘ IR HYDROCELĘ, VISAI BE PEILIO

Aš noriu išgydyt kiekviena vyrą nuo Varicocelės, Strikturos, Užkrečiamų kraujo nuodų, Nerviškos negalės, Hydrocelės ar ypatingų vyrų ligų. Tas pasiulinimas atviras visiems kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir gydulių be jokios naudos; noriu kitų gydytiems žmonėms parodyti, kad aš vartoju vienintelį budą, kuriuom tikrai ir ant visados išgydau. Ateik į mano ofisą ir pasiteirauk su manim draugiškai. Kalbu visoms kalboms. Gausi geriausią patarimą ir pasinaudosi iš mano 15 metų patyrimo gydyme. Aš tau parodysiu, kaip buti išgydomu.

Tikrai išgydau Skilvio, Plaučių, Kepenų ir Inkstų Nesveikumus.
Nemokėk už neišgydymą. Neišgydo — nemokėk!

Slaptos Vyru Ligos
Pražudytas Vyriškumas, Ligos Kepenų ir Inkstų, Nerviška negalė, Silpnumas, Pražudyta pajiega, Nuovargis, Kraujo užnuodinimas, Slapumo bėgimas.

Plaučiai
Dusulys, Bronchitis, Kvėpavimo ligos išgydomos visiškai mano vėliausia metoda.

Roda Dovanai!
Kalbu Lietuviškai.

Išgydytas neapsirgsi

Specialistas Vyrų ir Moterų Ligų

Kraujo Užnuodymas
ir visos odos ligos kaip Spuogai, Piktoji Didervinė, Šunvotės, Patinusios gysles, Naikinanti nubėgimai, Insisenėjusios ligos.

Moteru Ligos
Vidurių ligos, Skausmai strėnose, Balsoisos tekėjimas ir kitos ligos išgydomos visiškai. Žarnos, insisenėjusios ir nerviškos moterų ligos išgydomos.

Ištyrimas dykai

Visiško išgydymo visi geidžio. Tave išgydysiu visai jei pavesi man save gydyti. Mano prekę žema ir visems tinkanti, lengvos išlygos. Ateik šiądien ir pasiliuosuok nuo kančių.

Dr. ZINS, 183 No. CLARK STR. tarp Randolph ir Lake CHICAGO

Valandos: nuo 8 ryto iki vakare. Nedėliomis nuo 8 ryto ki po pietų.

50.000 Kataliogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o apturėsi didžiausį lietuviškoj kalboj KATALIOGĄ LAIKRODŽIŲ, ŽIEDŲ ir visokių auksoriškų daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų kataliogas perstato didžiausią Auksoriškų Daiktų Krautuvę, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis kataliogas turi rastis kiekvieno lietuvio stuboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų.

Reikalaukite tuojaus.

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.